

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

เรื่อง

เรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ
ของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย

MOTIVATION FOR ENCOURAGING STUDENTS' CLASS ATTENDANCE IN THE SUBJECT OF
DGA 321 CONCEPTUAL ART, SCHOOL OF DIGITAL MEDIA,
SRIPATUM UNIVERSITY

รองศาสตราจารย์ ดร. สกนธ์ ภู่งามดี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2558

หัวข้อวิจัย : การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา
รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย
ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร. สกนธ์ ภู่งามดี
หน่วยงาน : สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย
ปีที่พิมพ์ : 2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม และ (2) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด ขอบเขตการวิจัย คือ มุ่งศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) รวมทั้งมุ่งสร้างแรงจูงใจเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเข้าเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด งานวิจัยเรื่องนี้ดำเนินการในระยะเวลา 6 เดือน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา DGA 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า (1) สาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) คือ การนอนดึก และนิสัยส่วนตัวที่ชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับตารางการเรียน โดยสาเหตุ 2 ข้อนี้เป็นสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลที่เกิดจากตัวนักศึกษาเป็นหลัก และ (2) ผลลัพธ์จากการสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษากลุ่มดังกล่าว โดยใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยเสริมแรงด้านบวกและด้านลบ สรุปผลได้ว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน มีพฤติกรรมการเข้าเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นและนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้น แต่ยังมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอีก 1 จาก 5 คน ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าเรียนตามเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยเสนอแนะให้กำหนดโครงการฝึกอบรมนักศึกษาด้านการพัฒนาตนเองควบคู่กับกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการของนักศึกษาที่เป็นประชากรในกลุ่มวัยรุ่น

คำสำคัญ : พฤติกรรมของนักศึกษา การแก้ปัญหา นักศึกษามีพฤติกรรมขาดเรียน วิธีการจูงใจ
ปัจจัยเสริมแรงทางบวก ปัจจัยเสริมแรงทางลบ

Research Title : MOTIVATION FOR ENCOURAGING STUDENTS' CLASS
ATTENDANCE IN THE SUBJECT OF DGA 321 CONCEPTUAL ART,
SCHOOL OF DIGITAL MEDIA,
SRIPATUM UNIVERSITY
Name of Researcher : Associate Professor SAKON PHU-NGAMDEE
Name of Institution : School of Digital Media, Sripatum University
Year of Publication : B. E. 2559

ABSTRACT

This research was conducted with two objectives, (1) to study the targeted students' way of living and cause of class absence in a subject of DGA 321 Conceptual Art in semester 2/B.E. 2558 and (2) to develop a way of motivation to improve class attendance for the targeted student. The research scope was covered the key contents stated in the two objectives, with a six-month working period. Samples were five students, selected by purposive sampling technique, who registered in a subject of DGA 321 Conceptual Art in semester 2/B.E. 2558 and frequently absented from DGA 321 Conceptual Art class. The research tool included an interview record form and an observation form.

The results were the followings: (1) causes of class absence included (1.1) late-night- sleep habit and (1.2) time spending for personal activities. These two causes were driven from the personal factors, and (2) results of applying "Positive and Negative Motivation Technique" were (2.1) four from five targeted students attended the class following the attendance criteria and possessed a better performance on studying, while one from five targeted students still absent the class. In this regard, the researcher recommended an integrated project of self-development training with joyful activities for the teenage targeted students.

Keywords : student's behavior, problem solving for class absence behavior,
motivation technique, positive reinforcement, negative reinforcement

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่กรุณาสับสนุนเงินทุนวิจัย และให้ความช่วยเหลือแนะนำในระหว่างขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจสอบงานวิจัยฉบับนี้ ที่กรุณาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และช่วยปรับแก้เนื้อหางานวิจัย ซึ่งทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์และมีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ขอขอบคุณคณบดีคณะดิจิทัลมีเดีย และอาจารย์ทุกท่านในคณะดังกล่าว ที่กรุณาสับสนุนผู้วิจัยให้สามารถใช้เวลาในการทำงานวิจัยครั้งนี้อย่างเต็มที่ ที่สำคัญ ขอขอบคุณนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 ท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในขั้นตอนการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้

ผู้วิจัย

กันยายน 2559

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความสำคัญและที่มาของการวิจัย.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	คำถามการวิจัย.....	3
	สมมติฐานการวิจัย.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	ขอบเขตการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ตอนที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน.....	6
	ตอนที่ 2 แนวคิดเรื่องการจูงใจ.....	7
	ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
	งานวิจัยในประเทศ.....	16
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	18
	บทสรุป.....	20
3	การดำเนินงานวิจัย.....	21
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย.....	21
	วิธีการวิจัย.....	22
	การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการศึกษาวิจัย..... 26
	ลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งใน รายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม..... 26
	ผลจากการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรม การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด..... 30
	บทสรุป..... 35
5	สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 36
	ภาพรวมของงานวิจัย..... 36
	สรุปผลการศึกษา..... 37
	การอภิปรายผล..... 38
	ข้อเสนอแนะ..... 40
	บรรณานุกรม..... 41
	ภาคผนวก..... 45
	ภาคผนวก ก. แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์..... 46
	ภาคผนวก ข. แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม..... 48
	ประวัติผู้วิจัย..... 49

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการจูงใจ.....	9
2 แผนภูมิแสดงลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์.....	12
3 ผลงานของนักศึกษาในกลุ่มที่ 1 การออกแบบลวดลายของเล่น“คิวิบิก”	33
4 ผลงานของนักศึกษาในกลุ่มที่ 2 การออกแบบลวดลายของลายผ้าสำหรับบุเก้าอี้.....	33
5 ผลงานของนักศึกษาในกลุ่มที่ 3 การออกแบบลวดลายของเครื่องประดับ.....	33
6 ผลงานของนักศึกษาในกลุ่มที่ 4 การออกแบบลวดลายและรูปทรงของเก้าอี้โซฟา.....	34
7 ผลงานของนักศึกษาในกลุ่มที่ 5 การออกแบบสีและรูปทรงของที่คั่นหนังสือ.....	34

บทที่ 1

บทนำ

การวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มีรายละเอียดเกี่ยวกับ ความสำคัญและที่มาของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามการวิจัย ตัวแปรที่ทำการศึกษา ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของการศึกษาคือกระบวนการ เรียนรู้เพื่อความงอกงามของบุคคลโดยถ่ายทอดความรู้การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมสร้างองค์ ความรู้ที่เกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ ให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ พัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมการดำรง ชีวิต สามารถอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้กำหนดรายละเอียดของรายวิชา DGA 321 'แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) โดยระบุจุดมุ่งหมายของรายวิชาไว้ 3 ประการ คือ (1) เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ ทฤษฎี การสร้างสรรค์งานศิลปะ ทฤษฎีการได้มาซึ่งแนวความคิดและวิธีการถ่ายทอดทางแนวความคิดให้ ออกมาเป็นงานศิลปะได้อย่างมีขั้นตอน (2) เน้นให้นักศึกษาฝึกสังเคราะห์และวิเคราะห์จากตัวอย่างงาน ศิลปะของศิลปิน เพื่อให้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสังเคราะห์และวิเคราะห์งานของตนเองได้ อย่างมีขั้นตอน และ (3) เน้นให้นักศึกษาอธิบายขั้นตอนกระบวนการคิดและขั้นตอนการทำงานศิลปะของ ตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างมีคุณค่าและเหมาะสม นอกจากนี้ ในวิชาดังกล่าวได้กำหนดวิธีการสอนสำคัญ ไว้ 3 วิธี โดย 1 ใน 3 วิธีนั้น คือเน้นให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าเรียนเพื่อศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและฝึก ปฏิบัติงานในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการมีพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอจะเป็นปัจจัย สำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างชัดเจน ดังที่ Fjortoft (2005: 1-2) ได้ระบุไว้ ในผลศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างแรงจูงใจของนักศึกษากับการเข้าชั้นเรียน (Students' Motivations for Class Attendance) สรุปได้ว่า การเข้าและไม่เข้าเรียนในชั้นเรียนนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลการเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและปัจจัยต่างๆ ให้กลายเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่าง ยิง การนำแนวคิดเรื่องการสร้างแรงจูงใจ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการ

ศึกษาวิจัยของ Perumal (2009: 112) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ทฤษฎีการจูงใจกับนัยยะสำคัญต่อการเรียน การสอนวิชาชีววิทยา (Motivation Theories and Implications for Teaching and Learning in the Biosciences) โดยงานวิจัยดังกล่าวเป็นงานศึกษาและสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมแต่ละแห่ง โดยผลการวิจัยสรุปได้ว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้ นักศึกษาด้านชีววิทยาสนใจเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัดและร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างตั้งใจนั้น เป็นงานสำคัญของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสาระสำคัญของทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจนั้น ต่างก็มี ประโยชน์และสามารถเลือกและนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ตามความ เหมาะสม เช่น การบูรณาการวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้เข้ากับวิธีการสอน เพื่อนำไปสู่ วิธีการที่มีลักษณะเฉพาะ

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ชั้นเรียนรายวิชา DGA 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ของสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ยังมีนักศึกษา บางคนมีพฤติกรรมเข้าเรียนไม่สม่ำเสมอและขาดเรียนบ่อยครั้ง ทั้งนี้ หากปล่อยให้ศึกษามี พฤติกรรมดังกล่าวต่อไป จะเกิดผลเสียต่อการเรียนของนักศึกษาเอง และกระทบต่อการอยู่ร่วมกันใน สังคมขณะที่อยู่ในกลุ่มเพื่อน และในสังคมนอกมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนจึง เห็นความสำคัญของการหยิบยกปัญหาดังกล่าวมาพิจารณาและศึกษาหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรม การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอสำหรับนักศึกษากลุ่มที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และส่งผลต่อเนื้อหาที่ให้นักศึกษา กลุ่มเป้าหมายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และเป็นการสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตการทำงานจริงในอนาคตหลังจบการศึกษาได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งใน รายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขา ดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2.2 เพื่อสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

3. คำถามการวิจัย

3.1 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีลักษณะพฤติกรรมอย่างไร และพฤติกรรมดังกล่าว เกิดจากสาเหตุหรือปัญหาใดบ้าง

3.2 การสร้างแรงจูงใจจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเข้าเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด หรือไม่ อย่างไร

4. สมมติฐานการวิจัย

ไม่มีสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งหมายถึงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และข้อมูลพฤติกรรมของนักศึกษาหลังจากได้รับการกระตุ้นจากแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอที่พัฒนาโดยผู้วิจัย ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้จะไม่ใช้ข้อมูลตัวเลขสถิติเป็นหลัก ดังนั้น จึงไม่มีสมมติฐานการวิจัย

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัย

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

6. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาซึ่งลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 20 คน และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง ซึ่งหมายถึงการขาดเรียนตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง ตามเกณฑ์การเข้าเรียนที่กำหนดเวลาการเรียนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง โดยเมื่อคำนวณเป็นค่าร้อยละแล้ว จะเท่ากับเวลาการเรียนที่ต้องไม่ต่ำกว่า 12.8 ครั้ง หรือขาดเรียนได้ไม่เกิน 3.2 ครั้ง จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง

แต่ในที่นี่ เพื่อให้การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายดำเนินการได้อย่างราบรื่น ผู้วิจัยจึงปิดเศษทศนิยมในส่วนของ ผลการคำนวณ “การขาดเรียนได้ไม่เกิน 3.2 ครั้ง” ตามเกณฑ์ และกำหนดให้คำว่า “พฤติกรรมขาดเรียน บ่อยครั้ง” หมายถึง การขาดเรียนตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

สาเหตุของพฤติกรรม หมายถึง ปัจจัยภายในและภายนอกของบุคคลหนึ่งๆ ที่ส่งผลทำให้บุคคล นั้นแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ปัจจัยภายในและ ภายนอกที่ทำให้ นักศึกษามีพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอหรือขาดเรียนเมื่อเผชิญกับปัจจัยแวดล้อม ต่างๆ โดยสาเหตุจากปัจจัยภายในของนักศึกษา เช่น ปัญหาจากนิสัยส่วนตัว ปัญหาด้านเวลาที่ทำงานหา รายได้ด้วยตนเองพร้อมกับการเรียน และสาเหตุจากปัจจัยภายนอกของนักศึกษา เช่น ปัญหาจากจำนวน วิชาที่เรียนและปริมาณงานการบ้านมีมาก ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น

วิธีการจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัย ในที่นี้ หมายถึง วิธีการนำ “ปัจจัยเสริมแรงด้านบวกและลบ” ตามทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) และ “ผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการกระทำ” ตามแนวคิดของเอลเลียท และ โควิงตัน (Elliot, and Covington, 2001: 2) มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรม การเข้าเรียนอย่าง สม่ำเสมอตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ ในที่นี้หมายถึง การใช้วิธี “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อ กัดดันนักศึกษากลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก ในที่นี้หมายถึง การใช้วิธี 2 วิธี ดังนี้คือ (1) การให้ผลตอบแทนด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ประกอบด้วย คะแนนจิตพิสัยอย่างน้อย 6 จาก 10 คะแนน คะแนนการ ปฏิบัติงาน อย่างน้อย 13 จาก 20 คะแนน และหลักประกันผลการเรียนอย่างน้อยเกรด C+ หากทำตาม ทุกเงื่อนไข) และ (2) การปรับวิธีการสอนที่เพิ่มระยะเวลาการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้สอนแก่นักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทั้ง 2 วิธีนำมาใช้เพื่อโน้มน้าวให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีความคิดในทางบวกต่อการเข้า ชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

พฤติกรรม การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในที่นี้หมายถึง การเข้าเรียนอย่างตรงเวลาในชั้น เรียนรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ตาม ตารางเวลาที่อาจารย์กำหนดตลอดภาคการเรียน ทั้งในชั่วโมงที่เรียนภาคทฤษฎีและชั่วโมงฝึกปฏิบัติ โดย

เข้าเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง หรือขาดเรียนน้อยกว่า 3 ครั้งจากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ทราบถึงลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขา ดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

8.2 นักศึกษาได้รับแรงจูงใจและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเข้าเรียนที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะสาขาวิชาจิตวิทยา คณະดิจิตลมีเดีย มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน
2. แนวคิดเรื่องการจูงใจ
 - 2.1 ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories)
 - 2.2 ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ (Process Motivation Theory)
 - 2.3 ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตัวทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งการเรียนในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน รวมทั้งการเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547) กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียน สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำกิจกรรม การตอบสนอง การแสดงปฏิกิริยา วิธีการ หรือเทคนิคในการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่กำหนดไว้ในรายวิชาต่างๆ โดยมีการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจ และด้วยความพยายามเพื่อพัฒนาการเรียนของตนให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเชื่อมโยงกับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเรียนได้ ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย เจตคติ แรงจูงใจ ลักษณะเฉพาะทางการเรียน (รูปแบบการเรียนรู้ นิสัยในการเรียน) ความพร้อม (สภาพร่างกายและสภาพจิตใจของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมทางการเรียน) และวิธีการเรียน (วิธีการจำ การคิด การจัดการด้านเวลา)

วิชชุตา เตียวสกุล (2529) ได้กล่าวถึง เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการเรียน โดยหากผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีต่อองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน เช่น เนื้อหาวิชายากเกินไป วิธีการสอนของครูผู้สอนไม่ทำ

ให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน ฯลฯ ก็จะมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนในลักษณะต่างๆ เช่น ขาดเรียนบ่อย ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเพื่อนในการทำงานตามที่ครูผู้สอนมอบหมาย เป็นต้น ซึ่งผลที่ตามมา คือ ผลการเรียนตกต่ำ

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียน ประกอบด้วย เจตคติ แรงจูงใจ ลักษณะเฉพาะทางการเรียน (รูปแบบการเรียนรู้ นิสัยในการเรียน) ความพร้อม (สภาพร่างกายและสภาพจิตใจของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมทางการเรียน) และวิธีการเรียน ดังนั้น การแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน จึงควรนำปัจจัยดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้ต่อไป

2. แนวคิดเรื่องการจูงใจ (Motivation)

2.1 ความหมายของแรงจูงใจ และการจูงใจ

2.1.1 แรงจูงใจ (Motive)

แรงจูงใจ (Motive) เป็นคำที่ได้ความหมายมาจากคำภาษาละตินที่ว่า movere ซึ่งหมายถึง "เคลื่อนไหว (move)" ดังนั้น คำว่าแรงจูงใจจึงมีการให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

วอลเตอร์ส (Walters, 1978: 218) ระบุว่า แรงจูงใจ หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวของบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำ หรือเคลื่อนไหว หรือมีพฤติกรรมในลักษณะที่มีเป้าหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แรงจูงใจเป็นเหตุผลของการกระทำนั้นเอง นอกจากนี้ ลาวนด์อน และ บิททา (Loundon and Bitta, 1988: 368) กล่าวถึง แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อยู่ภายในตัวที่เป็นพลัง ทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหว ไปในทิศทางที่มีเป้าหมาย ที่ได้เลือกไว้แล้ว ซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่นภาวะสิ่งแวดล้อม

จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เป็นกลไกที่ไปกระตุ้นพลังของร่างกายให้เกิดการกระทำ และ (2) เป็นแรงขับที่ทำให้ร่างกายเกิดพลังและกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีทิศทาง

2.1.2 การจูงใจ (Motivation)

การจูงใจ เป็นเงื่อนไขของการได้รับการกระตุ้นโดยมีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชนิฟฟ์แมน และ คานุก (Schiffman and Kanuk, 1991: 69) ระบุว่า การจูงใจ หมายถึง แรงขับซึ่งเคลื่อนที่อยู่ภายในตัวบุคคลและกระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำเกิดขึ้นในลำดับต่อมา ส่วนวูล์ฟอล์ค (Woolfolk, 1995: 81) ระบุว่า การจูงใจ เป็นภาวะภายในของบุคคล ที่ถูกกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง ในขณะที่ดอมแจน (Domjan, 1996: 40) ให้ความเห็นว่า การจูงใจ

เป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรม การกระทำ หรือกิจกรรมของบุคคล โดยบุคคลจงใจกระทำพฤติกรรมนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

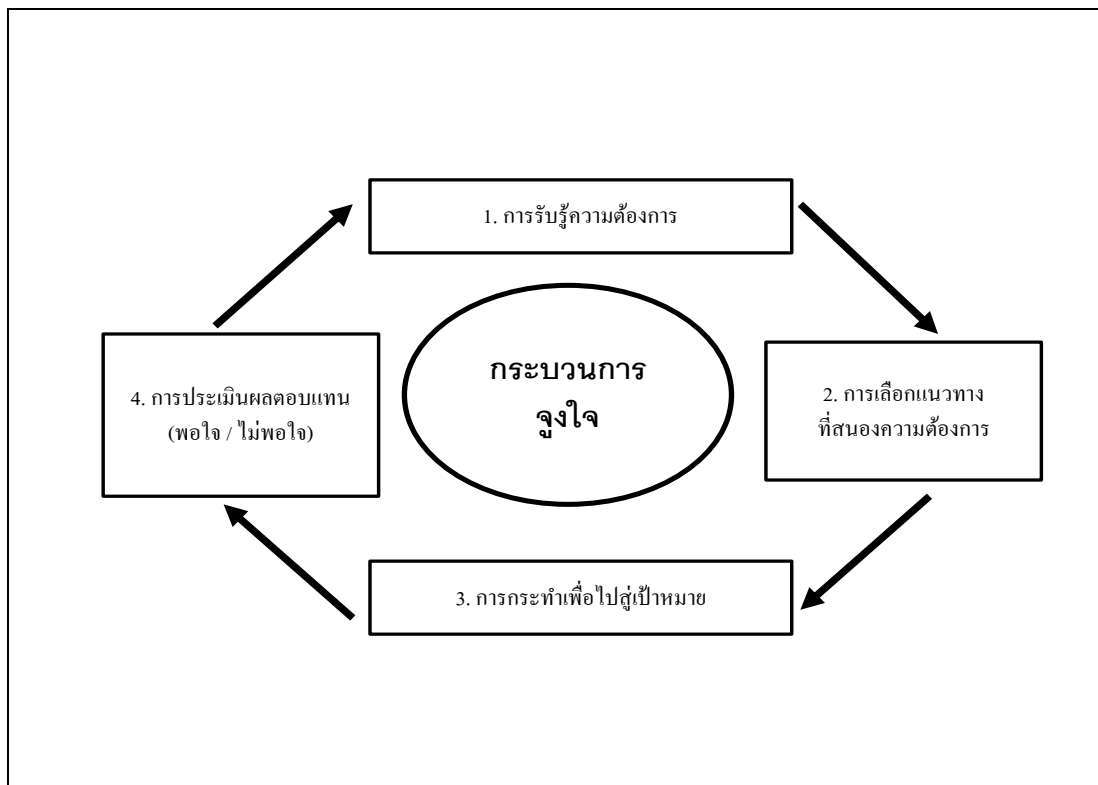
ทั้งนี้ โดยทั่วไปผลการปฏิบัติงานของบุคคลถูกกำหนดโดยแรงจูงใจ ความสามารถ และสภาพแวดล้อมของงาน ถ้าบุคคลขาดความสามารถ ผู้บริหารจะแก้ปัญหาโดยจัดการฝึกอบรมให้แก่บุคคลนั้น หรือหากสภาพแวดล้อมของงานไม่เหมาะสม ผู้บริหารจะแก้ปัญหาโดยการปรับปรุงสภาพดังกล่าวให้ดีขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมปัจจัยด้านความสามารถ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ด้วยเช่นกัน หากบุคคลมีความสามารถที่จำเป็นสำหรับหน่วยงาน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้วยสภาพแวดล้อมที่ดี และถูกจูงใจอย่างเพียงพอแล้ว ก็เป็นโอกาสดีที่จะเกิดผลการปฏิบัติงานที่สูงตามเป้าหมายด้วยเช่นกัน โดยเมื่อผนวกทั้ง 3 ปัจจัย จะทำให้เกิด “ผลการปฏิบัติงาน” ที่สมบูรณ์มากขึ้น ดังสมการด้านล่างนี้

$$\text{ผลการปฏิบัติงาน} = \text{ความสามารถ} \times \text{สภาพแวดล้อม} \times \text{แรงจูงใจ}$$

ทั้งนี้ “แรงจูงใจ” จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัย “การจูงใจ” อันหมายถึงวิธีการใช้ “ปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง” ไปกระตุ้นให้บุคคลหนึ่งๆ เกิดการกระทำที่ต้องการ

2.2 กระบวนการจูงใจ (Motivation Process)

เอลเลียท และ โควิงตัน (Elliot, and Covington, 2001: 2) ได้สังเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดกระบวนการจูงใจ โดยสรุปได้ว่า กระบวนการจูงใจ เริ่มต้นด้วย (1) การรับรู้ความต้องการ ซึ่งเป็นการรับรู้การเสียสมดุล หรือการขาดแคลนในสิ่งที่ต้องการ (2) การเลือกแนวทางที่สนองความต้องการ เป็นการหาวิธีการที่จะตอบสนองความต้องการนั้น (3) การกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมาย เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่มีเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ที่มักจะเรียกว่า “รางวัลหรือผลตอบแทน” ของการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆ และหากการกระทำใดที่ได้รางวัลหรือได้ผลตอบแทนที่สนองความต้องการ บุคคลจะกระทำอย่างนั้นซ้ำอีก และ (4) การประเมินผลตอบแทน โดยบุคคลนั้นจะประเมินในลักษณะพอใจหรือไม่พอใจผลตอบแทนที่ได้ ดังนั้น ผลตอบแทนจึงเป็นกลไก ที่ช่วยให้บุคคลทำการประเมินผลดีผลเสียและตัดสินใจแสดงพฤติกรรมหรือเกิดการกระทำซ้ำได้ต่อไปในอนาคต (ดังภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการจูงใจ

ที่มา : ปรับจาก เอลเลียท และ โควิตัน (2001: 2)

ในปัจจุบัน มีทฤษฎีที่ใช้เพื่อการศึกษาแรงจูงใจหลายทฤษฎี โดยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มหลัก คือ ทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) ทฤษฎีกระบวนการ (Process Theory) และทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

สาระสำคัญของทฤษฎี 3 กลุ่ม มีดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories)

2.2.1.1 ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two - Factor Theory)

การพัฒนาทฤษฎีการจูงใจเป็นที่นิยมแพร่หลายทั้งในงานวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ นิยพรรณ วรณศิริ (2540: 34) ระบุว่า เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่เรียกว่า ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two - Factor Theory) โดยแบ่งเป็นปัจจัยอนามัยและปัจจัยจูงใจ ดังนี้

ปัจจัยอนามัย (hygiene factors) ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการทำงานและวิธีการบังคับบัญชาของหัวหน้างาน ถ้าหากไม่เหมาะสมหรือบกพร่อง จะทำให้บุคคลรู้สึกไม่พอใจในงาน อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามีสภาพแวดล้อมของการทำงานและวิธีการบังคับบัญชาของหัวหน้างานจะเพียงพอร้อมสมบูรณ์ แต่ยังคงอาจเป็นสาเหตุให้คนงานไม่เกิดความพอใจในงานแต่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ เพราะเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานเท่านั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้คนทำงานโดยมีประสิทธิภาพหรือผลผลิตมากขึ้น ตัวอย่างปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ นโยบายของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน รูปแบบการบริหารงาน เงินเดือน สวัสดิการต่าง ๆ ความมั่นคง ความปลอดภัย เป็นต้น

ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงาน และทำให้ผู้ปฏิบัติงานหรือคนงานมีความพอใจในงาน ใช้ความพยายามและความสามารถทุ่มเทในการทำงานมากขึ้น เช่น ความสำเร็จ การได้รับการยกย่อง ได้รับผิดชอบในงาน ลักษณะงานที่ท้าทายและเหมาะสมกับระดับความสามารถ การมีโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเองให้สูงขึ้น เป็นต้น

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two - Factor Theory) กำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานไว้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก การใช้ปัจจัยอนามัย (hygiene factors) โดยหัวหน้างานหรือผู้บริหารต้องตรวจสอบให้มั่นใจว่าปัจจัยอนามัย (hygiene factors) ไม่ขาดแคลนหรือบกพร่อง เช่น ระดับเงินค่าจ้างเหมาะสม งานมีความมั่นคง สภาพแวดล้อมปลอดภัย และอื่น ๆ จนแน่ใจว่าความรู้สึกไม่พอใจจะไม่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่สอง คือ การใช้ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) โดยให้โอกาสกลุ่มผู้ปฏิบัติงานให้ได้รับปัจจัยจูงใจ เช่น การได้รับการยกย่องในความสำเร็จและผลการปฏิบัติงาน มอบความรับผิดชอบตามสัดส่วน ให้โอกาสกลุ่มผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความสามารถในงานสำคัญ ซึ่งอาจต้องมีการออกแบบการทำงานให้เหมาะสมด้วย ทั้งนี้ การตอบสนองด้วยปัจจัยอนามัย (hygiene factors) ก่อน จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกลาง ไม่มีความไม่พอใจ แล้วใช้ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) เพื่อสร้างความพอใจ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานทุ่มเทในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.1.2 ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory)

นอกจากทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two - Factor Theory) ดังกล่าวข้างต้นนั้น ยังมีอีกทฤษฎีหนึ่งที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ นั่นคือ ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) ดังที่ เวส (West, 1997: 47 อ้างถึงใน สกนธ์ ภูงามดี, 2545: 15) ระบุว่า ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) เกี่ยวข้อง

กับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (basic needs of human) ซึ่งมาสโลว์ ได้ศึกษาแนวคิดที่สำคัญหลายแนวคิด แต่แนวคิดที่เป็นที่รู้จักและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในศาสตร์ต่างๆ ได้ คือ แนวคิดทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ลำดับขั้น โดยมาสโลว์มีแนวคิดว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะถูกเร้าให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากกลุ่มความต้องการ 2 ประเภท คือ ความต้องการพื้นฐานเพื่อการอยู่รอด (basic needs) และความต้องการขั้นสูง (meta-needs) ทั้งนี้ ความต้องการทั้งสองประเภทมีพัฒนาการเป็นขั้นตอนจากลำดับต่ำสู่ลำดับสูง ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 ลำดับขั้น และความต้องการ 4 ลำดับขั้นแรก เป็นความต้องการพื้นฐานอันเกิดจากรู้สึกที่ไม่มีสิ่งนั้นหรือขาดแคลน เรียกว่า "deficiency needs" ส่วนความต้องการลำดับที่ 5 จะเป็นความต้องการขั้นสูงสุด เรียกว่า meta-needs หรือความต้องการเพื่อความก้าวหน้า (growth needs) ความต้องการทั้ง 5 ลำดับขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐาน (basic physiological needs) เช่น ความกระหาย ความหิว ความง่วงเหงาหาวนอน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เช่น ความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ ความปลอดภัยจากการถูกทำร้าย ความปลอดภัยที่เกิดจากการมีที่อยู่อาศัย ความปลอดภัยที่ได้มีชีวิตส่วนตัว เป็นต้น

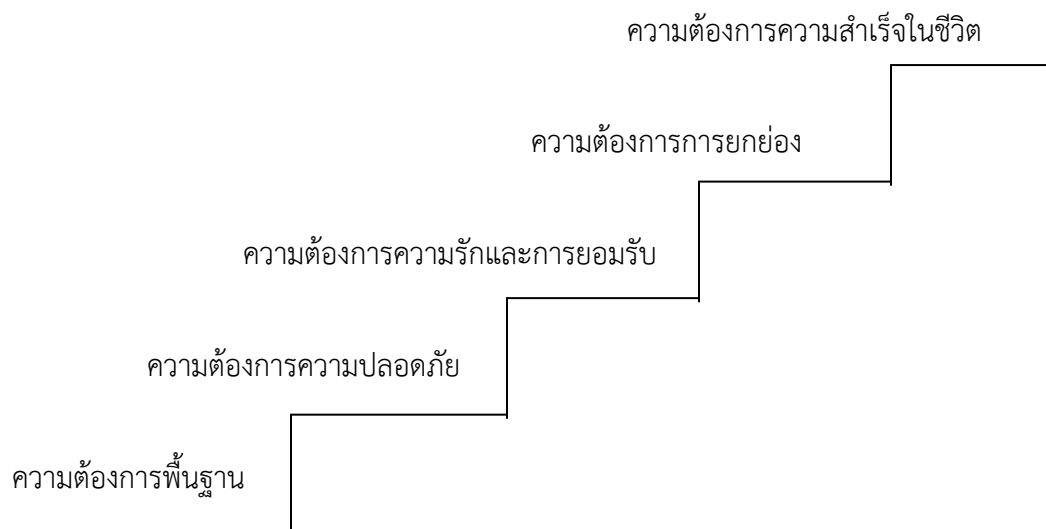
ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและการยอมรับ (love and belongingness needs) เช่น ความรักและการยอมรับจากครอบครัว จากเพื่อน จากคนรอบข้าง จากสังคม เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) ซึ่งรวมทั้ง ความภาคภูมิใจ ความยอมรับนับถือ ความมั่นใจ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (self-realization) เป็นความต้องการด้านความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังสูงสุดของชีวิต เช่น การค้นพบสาเหตุของการป่วยเรื้อรัง คือ สิ่งที่สับสนวุ่นวายในโลกทำให้ตนเองเป็นทุกข์จนสุขภาพย่ำแย่ลง และสามารถหาทางออกได้ เช่น การนั่งสมาธิ หรือการศึกษาธรรมะ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความต้องการ 4 ขั้น ต้องได้รับการตอบสนองตามขั้นตอนเสียก่อน มนุษย์จึงจะสามารถพัฒนาไปสู่ความต้องการลำดับขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดและเป็นความต้องการที่บรรลุถึงยาก ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่จะใช้ศักยภาพและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ให้เกิดผลดีต่อตนเอง ผู้อื่น และขยายผลต่อสังคม แต่ทั้งนี้ ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ ยังมีการโต้แย้งจากนักจิตวิทยาบางกลุ่มด้วยเหตุผลที่ว่า มนุษย์ไม่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการเป็นตามลำดับขั้นก่อนแล้วจึงสามารถพัฒนาความต้องการในขั้นต่อไปได้ เนื่องจากในความเป็นจริง มนุษย์ไม่สามารถ

แบ่งลำดับขั้นตอนของความต้องการออกจากกันได้อย่างชัดเจน รวมทั้ง “ ความรู้สึกเพียงพอ ” ของมนุษย์แต่ละคนที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 5 นั้น แตกต่างกันไป

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์
ที่มา : เวส (West, 1997: 47 อ้างถึงใน สกนธ์ ภูงามดี, 2545: 15)

2.2.2 ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ (Process Motivation Theory)

ทฤษฎีกระบวนการแรงจูงใจพยายามทำความเข้าใจว่า พฤติกรรมของคนเราถูกจูงใจได้อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เช่น ทำไมเขาจึงเลือกเป้าหมายนี้ในการทำงาน ทำไมเขาจึงทำอย่างนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คนเราประเมินความพอใจต่อเป้าหมายหรือความต้องการอย่างไร อาจกล่าวว่าทฤษฎีนี้พยายามเข้าใจกระบวนการคิดของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง และทฤษฎีความเสมอภาค

2.2.2.1 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

นियพรรณ วรณศิริ (2540: 40) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) โดยระบุว่า เป็นทฤษฎีของ วิกเตอร์ วรูม (Victor Vroom) ซึ่งอธิบายได้ด้วยสูตรไว้ดังนี้

$$\text{แรงจูงใจ} = \text{ความคาดหวัง} \times \text{คุณค่าของผลลัพธ์}$$

$$(\text{Motivation} = \text{Expectancy} \times \text{Valence})$$

จากสูตรข้างต้น มีความหมายว่าระดับของ แรงจูงใจเป็นไปตามระดับความต้องการที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และระดับความเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับสิ่งนั้น ทฤษฎีนี้มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญคือ

● ปัจจัยภายใน (ความต้องการ) และปัจจัยภายนอก (สภาพแวดล้อม) มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

- พฤติกรรมใด ๆ เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของบุคคล
- บุคคลมีความแตกต่างกันในความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมาย
- บุคคลจะเลือกใช้พฤติกรรมโดยอ้อมเป็นไปตามการรับรู้ผลต่อเนื่องจากพฤติกรรมนั้น
- แรงจูงใจตามทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยตัวแปรสำคัญสองตัวประกอบกัน คือ ความคาดหวัง และ คุณค่าของผลลัพธ์

ตัวแปรสำคัญของ “แรงจูงใจ” ตามทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยตัวแปรสำคัญ 2 ตัวประกอบกัน คือ ความคาดหวัง และคุณค่าของผลลัพธ์

ความคาดหวัง (expectancy) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนเองหรือโอกาสและความเป็นไปได้ที่ตนเองจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีความคาดหวังสูงย่อมมีแรงจูงใจสูง หากบุคคลหรือผู้ปฏิบัติงานคนใดไม่เชื่อใจตัวเองว่าจะทำงานได้สำเร็จ บุคคลคนนั้นจะไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงานหรือจะไม่มี ความพยายามทำงานนั้น

คุณค่าของผลลัพธ์ (valence) หมายถึง คุณค่าหรือความสำคัญที่บุคคลรับรู้ต่อผลตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ โดยทั่วไปถ้าบุคคลรับรู้คุณค่าสูงต่อผลตอบแทน หรือรับรู้ว่าคุณค่ามีความสำคัญสูงมากเท่าไรยิ่งทำให้มีแรงจูงใจมากขึ้นด้วยและจะทุ่มเทความสามารถในการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้น

นอกจากนี้ ทฤษฎีดังกล่าว ยังระบุว่า “แรงจูงใจ” เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้วย การรับรู้ที่สำคัญคือ การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติ (หรือการกระทำ หรือพฤติกรรม) กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ถ้าบุคคลคาดหวังสูงว่าการกระทำของตนจะได้รับรางวัล ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจสูง และหากมั่นใจว่าเมื่อกระทำแล้ว ได้รับผลตอบแทน บุคคลนั้นย่อมเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น ในทางตรงข้าม หากบุคคลนั้นไม่มีความแน่ใจว่าจะได้รับอะไร แรงจูงใจในการทำงานจะไม่เกิดขึ้น

2.2.2.2 ทฤษฎีความเสมอภาค (Equity Theory)

สเป็คเตอร์ (Spector, P.E., 2008: 12) กล่าวว่า อัดัม (J. Stacy Adams) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้ โดยมีพื้นฐานความคิดว่า บุคคลย่อมแสวงหาความเสมอภาคทางสังคมโดยพิจารณาผลตอบแทนที่ได้รับ (output) กับตัวป้อน (input) อันหมายถึง พฤติกรรมและคุณสมบัติในตัวบุคคลซึ่งป้อนเข้าไปในงานที่ได้รับมอบหมาย ความเสมอภาคจะมีเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเปรียบเทียบการรับรู้ความ

สอดคล้องระหว่างตัวป้อนต่อผลตอบแทน (perceived inputs to outputs) เมื่อเราทราบระดับการรับรู้ความเสมอภาคของบุคคลใด ก็สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของเขาได้

ทฤษฎีความเสมอภาคอธิบายว่า บุคคลจะเปรียบเทียบตัวป้อน (input) ของเขา (เช่น ความพยายาม ประสิทธิภาพ อารมณ์ สถานภาพ สติปัญญาความสามารถ และอื่นๆ) กับผลตอบแทนที่ได้รับ (เช่น การยกย่องชมเชย ค่านิยม ค่าจ้างค่าตอบแทน การเลื่อนตำแหน่งและสถานภาพ การยอมรับจากหัวหน้างาน) กับบุคคลอื่นที่ทำงานประเภทเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพื่อนร่วมงานคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มพนักงานที่ทำงานในแผนกเดียวกันหรือต่างแผนก หรือแม้แต่บุคคลใดในความคิดของเขาก็ได้ ว่ามีความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งตัวป้อน (input) และผลตอบแทนนั้นเป็นการรับรู้หรือความเข้าใจของเขาเอง ไม่ใช่ความเป็นจริง แม้ความเป็นจริงจะมีความเสมอภาค แต่เขาอาจรับรู้ว่ามีไม่เสมอภาคก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองเพื่อทำให้รู้สึกที่เกิดความเสมอภาค ดังนั้นในการปฏิบัติต่อพนักงาน หัวหน้างานจะต้องทำให้เขารับรู้ว่าเขาได้รับการปฏิบัติต่ออย่างยุติธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกับคนอื่น

การเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นที่ทำงานในระนาบเดียวกัน ทำให้เกิดการรับรู้ 3 แบบ คือ ผลตอบแทนเหมาะสม ผลตอบแทนต่ำไป ผลตอบแทนสูงไป

ผลตอบแทนเหมาะสม (Equitably Rewarded) พนักงานรับรู้ตัวป้อนและผลตอบแทนมีความเหมาะสมกัน แรงจูงใจยังคงมีอยู่ เชื่อว่าคนอื่นที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าเป็นเพราะเขามีตัวป้อนที่สูงกว่า เช่น มีการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่า เป็นต้น

ผลตอบแทนต่ำไป (Under-rewarded) เมื่อพนักงานคนใดรับรู้ว่าตนได้รับผลตอบแทนต่ำไป เขาจะพยายามลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีต่างๆ เช่น พยายามเพิ่มผลตอบแทน (เรียกร้องค่าจ้างเพิ่ม) ลดตัวป้อน (input) (ทำงานน้อยลง มาสายหรือขาดงานบ่อยครั้ง พักครั้งละนานๆ ฯลฯ) อ้างเหตุผลให้ตัวเอง เปลี่ยนแปลงตัวป้อน (input) หรือผลตอบแทนของคนอื่น (ให้ทำงานมากขึ้น หรือรับค่าจ้างน้อยลง) เปลี่ยนงาน (ขอย้ายไปฝ่ายอื่น ออกไปหางานใหม่) เปลี่ยนบุคคลที่เปรียบเทียบ (ยังมีคนที่ได้รับน้อยกว่า)

ผลตอบแทนสูงไป (Over-rewarded) การรับรู้ว่าได้ผลตอบแทนสูงไปไม่มีปัญหาต่อพนักงานมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าพนักงานมักจะลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีเหล่านี้ คือ เพิ่มตัวป้อน (input) (ทำงานหนักขึ้น และอุทิศเวลามากขึ้น) ลดผลตอบแทน (ยอมให้หักเงินเดือน) อ้างเหตุผลให้ตัวเอง (เพราะฉันทันเก่ง) พยายามเพิ่มผลตอบแทนให้ผู้อื่น (เขาควรได้รับเท่าฉัน)

2.2.2.3 ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมมนุษย์ มีผลมาจากการเสริมแรงที่กระตุ้นให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมต่างๆ ซ้ำๆ

แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (Positive reinforcers) เป็นปัจจัยที่สร้างความพอใจให้แก่บุคคล เนื่องจากสิ่งนั้นมีคุณค่าสำหรับบุคคลนั้น ดังนั้น บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาซ้ำๆ กัน หากได้รับการตอบสนองในทางที่ดี เช่น การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน รางวัล โบนัส พันทังงานดีเด่นประจำปี การชมเชย การยกย่อง การยอมรับในความสามารถ การส่งเสริมสนับสนุน การให้กำลังใจ การให้เกียรติ การประกาศเกียรติคุณในความสามารถ เป็นต้น

2) ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (Negative reinforcers) เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่พอใจ ปัจจัยดังกล่าวตอบสนองในทางไม่ดี ทำให้บุคคลนั้นขาดขวัญ หดกำลังใจในการทำงาน เช่น การถูกทำโทษ การลดเงินเดือน การโยกย้าย ไม่ได้โบนัส ไม่ได้ขึ้นเงินเดือนประจำปี ถูกตำหนิจากหัวหน้า ไม่ได้รับการสนับสนุนในสิ่งที่จะเป็นผลดีและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารองค์การ

ทั้งนี้ คอสกราฟ (Cosgrave, 5 กุมภาพันธ์ 2558) ผู้ช่วยจิตแพทย์และที่ปรึกษาด้านการวิจัยของหน่วยงานด้านการอาชีวศึกษาแห่งภาคตะวันออกของประเทศไอร์แลนด์ (the Eastern Vocational Enterprises (EVE), Ireland) ได้ให้ความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมและการจูงใจเยวชนให้เปลี่ยนพฤติกรรมสู่การกระทำที่พึงประสงค์นั้น ไม่ใช่ต้องใช้เพียงปัจจัยเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) เท่านั้น ทั้งนี้ เราสามารถนำปัจจัยเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) มาใช้ป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการแก้ปัญหา เกิดการฝ่าฝืนจากภาวะที่ไม่พึงประสงค์ได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีของเด็กในงานวิจัยของตนเอง ชื่อจอห์น (นามสมมติ) ที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงว่า การอุ่นอาหารในเตาไมโครเวฟ จะทำให้อาหารมีความอุ่นและมีรสชาติดีขึ้น แต่ภาชนะที่ใช้อุ่นอาหารนั้น จะมีความร้อนพร้อมกันไปด้วย ซึ่งหากผลลใช้มือเปล่าจับภาชนะนั้น จะทำให้มือพอง ประสบการณ์ดังกล่าวทำให้จอห์นไม่ต้องการอุ่นอาหารด้วยไมโครเวฟอีกต่อไป แต่คอสกราฟ (Gavin Cosgrave) ได้ยื่นเงื่อนไข “ยืนยันให้จอห์นดูแลตัวเองเมื่อต้องการรับประทานอาหารอร่อยและต้องฝึกฝนการอุ่นอาหารเองด้วยไมโครเวฟอย่างปลอดภัย โดยจอห์นต้องสวมถุงมือผ้าในตอนที่ใช้มือจับภาชนะที่ร้อนเพื่อให้ผ่านพ้นสภาพการวิตกกังวลเรื่องมือพองจากความร้อน” เงื่อนไขดังกล่าวสร้างความอึดอัดใจให้จอห์นเพราะวิตกกังวลเรื่องความร้อนของภาชนะอุ่นอาหารที่อาจทำให้ตนเองมือพองได้อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม จอห์นได้

พยายามฝึกฝนการอุ่นอาหารเองด้วยไมโครเวฟโดยสวมถุงมือผ้า และค้นพบว่า การใช้ความพยายามดังกล่าวทำให้ตนเองได้รับประทานอาหารอร่อยพร้อมมีความปลอดภัยไม่ได้รับความเจ็บปวดจากความร้อนของภาชนะอีกแล้ว ทั้งนี้ เนื้อหาของคอสกราฟ (Gavin Cosgrave) ถือว่าเป็นการนำปัจจัยเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) มาเป็น “สิ่งจูงใจ เพื่อให้จอห์นได้รับประทานอาหารอร่อยตามที่ปรารถนาควบคู่กับความสามารถในการผ่านพ้นสภาพการวิตกกังวลเรื่องมือพองจากความร้อนได้ในเวลาเดียวกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า **แนวคิดเรื่องการจูงใจ ประกอบด้วยกลุ่มทฤษฎีหลัก 3 กลุ่ม คือ (1) ทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) เป็นการอธิบายขั้นแรกหรือส่วนแรกของกระบวนการจูงใจ โดย “ความต้องการ” เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยจูงใจบุคคลหนึ่งๆ ให้ทำงานหรือให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา ทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) จะระบุถึงปัจจัยภายในอันหมายถึงความขาดแคลนหรือการเสียสภาวะสมดุลทางกายหรือจิตที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดยทฤษฎีย่อยที่จัดอยู่ในทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) ที่สำคัญ เช่น ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two - Factor Theory) ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow’s Need Hierarchy Theory) เป็นต้น (2) ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ (Process Motivation Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าบุคคลคิดอย่างไรในการเลือกพฤติกรรมเพื่อจะสนองความต้องการของตน แรงจูงใจเกิดได้อย่างไร เหตุใดบุคคลนั้นๆ จึงเลือกพฤติกรรมบางอย่าง และมีการประเมินความพอใจอย่างไรเมื่อบรรลุเป้าหมายของตนแล้ว และ (3) ทฤษฎีกระบวนการจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง และทฤษฎีความเสมอภาคทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของ B.F. Skinner ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมมนุษย์ มีผลมาจากการเสริมแรงที่กระตุ้นให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นๆ โดยทฤษฎีหลักทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดวิธีการจูงใจเพื่อแก้ปัญหาบุคคลกลุ่มต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ**

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

จารุทัศน์ สันตสิริสมบุรณ์ (2555: 32-34) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษากระบวนวิชา ENV 3301 มลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้นักศึกษามาเข้าเรียนหรือไม่มาเรียนในกระบวนวิชา มลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม (ENV 3301) และ (2) เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามา

เข้าเรียนหรือไม่มาเรียนในกระบวนวิชามลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม (ENV 3301) และนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและที่เข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในกระบวนวิชามลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม (ENV 3301) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 การวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนโดยเข้าชั้นเรียนและไม่ได้เข้าชั้นเรียนในกระบวนวิชา มลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม (ENV 3301) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 41 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ประกอบด้วยประเด็นหลัก 10 ข้อ คือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ลักษณะสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (3) ความเชื่อมั่นที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน (4) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน (5) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (6) สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (7) ความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักศึกษา (8) การเดินทางมามหาวิทยาลัย (9) สุขภาพจิตของนักศึกษา และ (10) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาในกระบวนวิชา ENV 3301 มลภาวะอากาศ เสียงและการควบคุม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก เรียงตามอันดับได้ดังนี้คือ ประเด็นของสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน และประเด็นความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนของนักศึกษา มีคะแนนเท่ากันเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือประเด็นของความเชื่อมั่นที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน มีคะแนนเป็นอันดับ 2 และประเด็นของสุขภาพจิตของนักศึกษามีคะแนนเป็นอันดับ 3 ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ (1) อาจารย์ผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ จากการสอบถามนักศึกษาถึงสาเหตุการไม่เข้าชั้นเรียนในกระบวนวิชาอื่น ๆ โดยส่วนมากมักมีสาเหตุจากการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา ทำให้ไม่กล้าถามหรือแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน จึงทำให้เกิดปัญหาไม่เข้าใจหรือเกิดความขัดแย้งในบทเรียนกับความรู้ที่เคยได้รับมา เมื่อปัญหาสะสมมากขึ้นทำให้ขาดแรงจูงใจในการเข้าชั้นเรียนและไม่เข้าชั้นเรียน และ (2) ควรมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ จากการศึกษพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาระดับต้น ๆ คือปัจจัยด้านความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนนักศึกษา และปัจจัยด้านสุขภาพจิตของนักศึกษา ซึ่งทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน โดยทั่วไปแล้วผู้ปกครองมักมีความคาดหวังสูงต่อการเรียนของนักศึกษา อาจทำให้เกิดความกดดันต่อตัวนักศึกษา และส่งผลต่อสุขภาพจิตทำให้เกิดความภาวะถดถอย ไม่อยากเข้าชั้นเรียน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาอาจคอยสังเกตพฤติกรรมและการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาแล้วให้คำปรึกษามากขึ้นเพื่อช่วยลดปัญหาจากปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยนี้

สุวิมล เต๋นสุนทร. 2525 ; นุชนาฏ วรยศศรี. 2547 ; พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช. 2547 และ พรศรี บรรณกุลโรจน์. 2547 (อ้างถึงใน ประณต คำฉิม. 2549: 45) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเข้า ชั้นเรียนของนักศึกษาที่ผันแปรตามพฤติกรรมการเรียน โดยมีผลการศึกษาสอดคล้องกัน กล่าวคือ หากพิจารณาเฉพาะตัวนักศึกษาแล้วหากนักศึกษามีพฤติกรรมเรียนที่ดีจะกระตุ้นให้เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนมีพฤติกรรมเรียนที่ดี ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งมีงานวิจัยหลายเรื่องที่สนับสนุนในเรื่องนี้ โดยพบว่า พฤติกรรมเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในทางตรงข้าม พฤติกรรมเรียนที่ไม่ดีย่อมทำให้เกิดความล้มเหลวในการเรียน ดังงานวิจัยของเพอร์รี่และคณะ (Perry ; et al. 2001 : 777 อ้างถึงใน ประณต คำฉิม. 2549: 47) ที่ศึกษาเรื่องการเอาใจใส่ในการเรียนและการเอาใจใส่ในการลงมือปฏิบัติที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษา : กรณีศึกษาระยะยาว พบว่า นักเรียนมัธยมตอนปลายจำนวนมาก ที่มีความสามารถ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเนื่องจากพวกเขาไม่สามารถตรวจสอบและปรับปรุงข้อบกพร่องทางการเรียนของตน ตลอดจนขาดการเอาใจใส่ในการเรียน ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมเรียนจึงเป็นปัจจัยภายในที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในส่วนของปัจจัยภายนอกที่น่าจะเข้ามามีผลที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย คือการสนับสนุนทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว จากเพื่อน หรือจากมหาวิทยาลัย เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่างๆ ได้ดี ทำให้ปัญหาด้านการเรียนและปัญหาจิตใจลดลง (Dacey ; & Kenny. 1997 : 365 อ้างถึงใน ประณต คำฉิม. 2549: 50)

บทสรุป จากผลงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา คือ (1) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน (2) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนของนักศึกษา และ (3) พฤติกรรมเรียน โดยพฤติกรรมเรียนที่ดีจะกระตุ้นให้เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Perumal (2009: 112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทฤษฎีการจูงใจกับนัยยะสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีววิทยา (Motivation Theories and Implications for Teaching and Learning in the Biosciences) โดยงานวิจัยดังกล่าวเป็นงานศึกษาและสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมแต่ละแห่ง โดยผลการวิจัยสรุปได้ว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้

นักศึกษาด้านชีววิทยาสอนใจเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัดและร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างตั้งใจนั้น เป็นงานสำคัญของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสาระสำคัญของทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจนั้น ต่างก็มีประโยชน์และสามารถเลือกและนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ตามความเหมาะสม เช่น การบูรณาการวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้เข้ากับวิธีการสอน เพื่อนำไปสู่วิธีการที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งมีความสมดุลระหว่างการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติและการเรียนรู้เชิงทฤษฎีอย่างเหมาะสมสำหรับผู้เรียน ตัวอย่างเช่น การผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องทดลอง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการคิดวิเคราะห์ด้วยตัวเองแทนการชี้แจงจากผู้สอน การฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษา การฝึกการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และการเรียนรู้จากการสาธิต เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้มานำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เป็นต้น ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การนำสาระสำคัญของทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น คือ การปรับหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้นอกกรอบการเรียนในระบบดั้งเดิม

Fjortoft (2005: 1-2) ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างแรงจูงใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าชั้นเรียน (Students' Motivations for Class Attendance) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกลักษณะของปัจจัยด้านการจูงใจที่มีผลต่อนักศึกษากลุ่มที่เข้าและไม่เข้าชั้นเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาในชั้นต่อไป วิธีการศึกษาคือ จัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) 5 กลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มคือ นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 9 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 คน แต่ละคนจะได้รับการกระตุ้นจากผู้นำกลุ่มให้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุของการตัดสินใจเข้าและไม่เข้าชั้นเรียน จากนั้น ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ประกอบกับการคำนวณค่าร้อยละของข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันมากที่สุดและน้อยที่สุด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเข้าและไม่เข้าเรียนในชั้นเรียนนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลการเรียน ทั้งนี้ ปัจจัยเสริมแรงให้นักศึกษาเข้าเรียนในชั้นเรียนซึ่งนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ เอกสารประกอบการสอน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาที่เกิดจากกรณีเหตุการณ์จริง ส่วนปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าเรียนในชั้นเรียนซึ่งนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การจัดช่วงเวลาการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ให้อยู่ก่อนและหลังการสอบของอีกวิชาหนึ่ง การปฏิบัติตัวของผู้สอนที่มักอ่านข้อความที่นักศึกษาเขียนซึ่งถือว่าเป็นการเข้าไปในความเป็นส่วนตัวของนักศึกษา การมีเวลาพัก 2-3 ชั่วโมงก่อนช่วงเวลาที่ต้องเข้าเรียนอีกวิชาหนึ่ง รวมทั้งสภาพการเดินทางซึ่งเป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้วิจัยให้ข้อสรุปว่า ปัจจัยหลักซึ่งทำให้นักศึกษาไม่เข้าเรียนในชั้นเรียน คือ พฤติกรรมของผู้สอน และผลจากตารางสอบของวิชาหนึ่งที่กระทบต่อการเรียนอีกวิชาหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่

เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปัจจัยต่างๆ ให้กลายเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำแนวคิดเรื่องการสร้างแรงจูงใจ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว

บทสรุป จากผลงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีการจูงใจมีนัยยะสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากสาระสำคัญของทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจนั้น ต่างก็มีประโยชน์ และสามารถเลือกและนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ตามความเหมาะสม เพื่อทำให้นักศึกษาสนใจเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัดและร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างตั้งใจ ซึ่งเป็นงานสำคัญของอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ ปัจจัยเสริมแรงให้นักศึกษาเข้าเรียนในชั้นเรียน คือ เอกสารประกอบการสอน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาที่เกิดจากกรณีเหตุการณ์จริง ส่วนปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าเรียนในชั้นเรียน คือ การจัดช่วงเวลาการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ให้อยู่ก่อนและหลังการสอบของอีกวิชาหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปัจจัยต่างๆ ให้กลายเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำแนวคิดเรื่องการสร้างแรงจูงใจ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา
รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย
 3. วิธีการวิจัย
 4. การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนใน รายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และได้กลุ่ม
ตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษา
ที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 5 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่เน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ไม่เน้นเก็บข้อมูลเชิงตัวเลขสถิติ
ทั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321
แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาดิจิทัลอาร์ตส์
คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม จึงกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมเป็นหลัก

2.2 เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย (1) แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ และ (2) แบบบันทึกผล
การสังเกตพฤติกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดย
เอกสาร 2 ส่วน ได้กำหนดหัวข้อแบ่งเป็นเนื้อหา 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและลักษณะการดำรงชีวิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART)

2.3 แนวทางการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบ การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประการหนึ่ง คือ การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งเครื่องมือวิจัย คือ แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ (interview form) ดังนั้น จึงต้องใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยในแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย ทั้งนี้ (สุวิมล ติรภานันท์, 2543: 25) ระบุว่า เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพที่เป็นแบบสัมภาษณ์ (interview form) นั้นสามารถหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ได้อย่างเดียวด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในภาพรวมด้าน เนื้อหาที่ต้องสอดคล้องกับประเด็นในวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยในที่นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบ “ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา” (Content Validity) เพื่อวัดความเที่ยงตรงระหว่างประเด็นสัมภาษณ์ที่ระบุ ในแบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ (interview form) เทียบกับประเด็นในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย (เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558) อย่างไรก็ตาม การวิจัย ครั้งนี้ ไม่มีการวัดความเที่ยงตรงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เนื่องจากเป็นข้อที่กำหนดให้ นำข้อมูลที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ไปพัฒนาเป็นแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรม การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดในรายวิชาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบบันทึก ผลการสัมภาษณ์) ข้างต้น ผู้วิจัยจะนำประเด็นสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับประเด็นย่อยภายใต้วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ของการวิจัยไปบรรจุในแบบบันทึกผลการสัมภาษณ์และนำไปใช้สัมภาษณ์จริงต่อไป (แบบบันทึก ผลการสัมภาษณ์ ปรากฏในภาคผนวก)

3. วิธีการวิจัย

3.1 วิธีการจูงใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาจากพฤติกรรมขาดเรียน บ่อยครั้ง ของนักศึกษาสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในรายวิชา 321 `แนวคิด ศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะ ดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 สิ่งจูงใจ ผู้วิจัยศึกษาแนวความคิดการจูงใจ และเลือกใช้ “ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ” ตามทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) และ “ผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการกระทำ” ตามแนวคิดของเอลเลียท และ โควิงตัน (Elliot, and Covington, 2001: 2) ประกอบด้วย

1) ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ ได้แก่ การใช้วิธี “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกดดันนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

2) ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก ประกอบด้วยวิธีการ 2 วิธี ดังนี้

(2.1) การใช้วิธีให้ผลตอบแทนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ส่วน ได้แก่

คะแนนจิตพิสัยอย่างน้อย 6 จาก 10 คะแนน

คะแนนการปฏิบัติงาน อย่างน้อย 13 จาก 20 คะแนน

หลักประกันผลการเรียนอย่างน้อยเกรด C+ หากทำตามทุกเงื่อนไข

(2.2) การปรับวิธีการสอนที่เพิ่มระยะเวลาการให้คำปรึกษาของอาจารย์

ผู้สอนแก่นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย

ซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้ นำมาใช้เพื่อโน้มน้าวให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีความคิดในทางบวกต่อการเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.1.2 ขั้นตอนการแก้ปัญหาด้วยวิธีการจูงใจ มีดังนี้

1) อาจารย์ผู้สอนรวบรวมรายชื่อนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย

2) อาจารย์ผู้สอนนัดหมายนักศึกษากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าพบนอกชั่วโมงเรียนเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ในการเรียกพบ ความสำคัญของการเข้าเรียนสม่ำเสมอ และผลจากการเข้าเรียนสม่ำเสมอ

3) อาจารย์ผู้สอนนัดหมายนักศึกษากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าพบนอกชั่วโมงเรียนเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษาสาเหตุดังกล่าว

4) อาจารย์ผู้สอนสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558ของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จากนั้น อาจารย์ผู้สอนพิจารณาสาเหตุทั้งหมด แล้วเลือกสาเหตุข้อที่สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการจูงใจตามขอบเขตหน้าที่ของอาจารย์ประจำวิชาและตามความเป็นไปได้ในการดำเนินงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การใช้วิธีการจูงใจขั้นต่อไป

5) อาจารย์ผู้สอนเริ่มวิธีการจูงใจ ดังนี้

(5.1) การจูงใจโดยใช้ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกดดันนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ” มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อาจารย์ผู้สอนแจ้งให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายแต่ละคนทราบถึงข้อกำหนดเรื่องการตัดคะแนนจิตพิสัยหากไม่เข้าเรียน โดยการขาดเรียน 1 ครั้ง จะถูกตัดคะแนนจิตพิสัย 2 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 10 คะแนน ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นและพิสูจน์ได้ว่าต้องขาดเรียนด้วยเหตุผลที่รับฟังได้ นักศึกษาผู้นั้นต้องทำงานเดี่ยวเพิ่มเติมเพื่อเป็นการทดแทนความรู้ที่อาจารย์สอนในชั่วโมงที่ขาดเรียนนั้น

ขั้นตอนที่ 2 อาจารย์ผู้สอนมอบหมายโจทย์การทำงาน และกำหนดวันส่งงานเดี่ยวสำหรับกรณีที่นักศึกษาต้องทำงานเดี่ยวทดแทนพร้อมระบุเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 อาจารย์ผู้สอนจัดบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายในระหว่างการเรียนการสอนในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ตลอดภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558

(5.2) การจูงใจด้วยผลตอบแทน ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกใช้สิ่งให้นักศึกษาคาดหวังจากการเรียน เป็นสิ่งจูงใจ (ประกอบด้วย คะแนนจิตพิสัยอย่างน้อย 6 จาก 10 คะแนน คะแนนการปฏิบัติงาน อย่างน้อย 13 จาก 20 คะแนน และหลักประกันผลการเรียนอย่างน้อยเกรด C+ หากทำตามทุกเงื่อนไข) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อาจารย์ผู้สอนเรียกนักศึกษากลุ่มเป้าหมายมาพบก่อนเลิกชั้นเรียน เพื่อ (1) สอบถามความเข้าใจในบทเรียน งานที่อาจารย์มอบหมาย และย้ำเวลาการส่งงานที่อาจารย์กำหนด โดยอาจารย์ผู้สอนจัดบันทึกผลการสอบถามความเข้าใจไว้ในแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 อาจารย์ผู้สอนชี้แจงนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับผลตอบแทนที่นักศึกษากลุ่มเป้าหมายจะได้รับหากปรับพฤติกรรมการเข้าเรียนที่สม่ำเสมอมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 อาจารย์ผู้สอนบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียนของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายหลังจากการใช้สิ่งจูงใจทั้ง 2 ประเภท

3.1.3 วิธีประเมินผลจากการจูงใจ

1) เครื่องมือการจดบันทึกความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเข้าเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายหลังจากการใช้สิ่งจูงใจ ประกอบด้วย

(1.1) เอกสารแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Guideline)

(1.2) เอกสารแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม (Observation Recording Form)

2) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเข้าเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

(2.1) การเข้าเรียนในทุกครั้งของการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ครั้ง หรือขาดเรียนด้วยเหตุผลจำเป็นไม่เกิน 3 ครั้งจากการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ครั้ง

(2.2) การทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายจนเสร็จและส่งในเวลาที่กำหนดเพื่อสะท้อนความเข้าใจในงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียน

(2.3) การสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนระหว่างการเรียนการสอนและนอกชั้นเรียนตามความเหมาะสม

(2.4) ผลคะแนนด้านจิตพิสัยอย่างน้อย 6 จาก 10 คะแนน

(2.5) ผลคะแนนของการทำข้อสอบหรือแบบฝึกหัดที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเป็นอย่างน้อย

(2.6) ผลการเรียนโดยรวมผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเป็นอย่างน้อย

4. การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อประมวล สรุป และวิเคราะห์พฤติกรรมการขาดเรียนบ่อยครั้งเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด รวมทั้งนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะวิธีการวิเคราะห์พรรณนา (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา
รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มีผลการศึกษา ดังนี้

1. ลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิด ศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

1.1 ลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง

นักศึกษาคนที่ 1 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 21 ปี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ลักษณะพฤติกรรม โดยคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่ง ระบุดังนี้

“...ผมชอบทำงานไปด้วย เรียนไปด้วย จะได้มีเงินใช้เองนอกจากเงินที่พ่อแม่ส่งมาให้ ผมว่า
ทำงานมีเงินใช้เอง เป็นชีวิตที่มีอิสระในการใช้เงินในชีวิตประจำวัน ผมจะทำงานที่ถนัดในช่วงหลังเลิกเรียน
กว่าจะเสร็จงานก็ดึกมาก บางครั้งทำถึงเที่ยงคืนก็มี ทำงานแบบนี้ ทำให้ง่วงมาก ยิ่งต้องตื่นมาเรียน แทบแยะ
เหมือนกันครับ บางที่ต้องถอดใจไม่ไปเรียน เพราะนอนไม่พอครับ...ผมถอดใจไม่ไปเรียนบ่อยเพราะง่วง
ร่างกายไม่ค่อยเปิดรับความรู้ครับ เลยไม่ค่อยเข้าเรียน ทำงานส่งไม่ครบ จำได้ว่า ผมขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง
ครับ ซึ่งก็พยายามหาอาจารย์ว่าต้องทำยังไงไม่ให้หมดสิทธิ์สอบครับ...”

(นักศึกษาคนที่ 1 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาคนที่ 1 (นามสมมติ) ข้างต้น สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 1 ชอบ
ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้สำหรับความเป็นอยู่ของตนเองนอกเหนือจากการได้รับเบี้ยเลี้ยงประจำจากพ่อแม่
เนื่องจากมีความรู้สึกว่าการหารายได้ของตนเองทำให้ตนเองมีอิสระในการใช้จ่ายใช้สอยมากกว่า ด้วยเหตุนี้
จึงต้องจัดสรรเวลาช่วงตอนเย็นหลังเลิกเรียนไปทำงานพิเศษซึ่งงานแต่ละชิ้นต้องใช้เวลาทำจนถึงเวลาที่ค่ามาก
บางครั้งต้องทำงานพิเศษถึงเวลาประมาณเที่ยงคืน และการทำงานพิเศษจนถึงเวลาดึกมากนั้น ทำให้ต้องการ
เวลานอนพักผ่อนมากขึ้น และมีความรู้สึกต่อต้านการเรียนในช่วงเช้าของวันรุ่งขึ้น และบางครั้งจะเกียจคร้าน
ในการเรียนทั้งวัน ดังนั้น เมื่อมีวิชาเรียนช่วงเช้า จึงมีความล้าแล้ว จะเลือกการเข้าเรียนหรือเลือกการขาดเรียน
สำหรับเวลานั้นๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักตัดสินใจว่า “ขาดเรียน” และติดตามข้อมูลจากเพื่อนว่า อาจารย์
มอบหมายงานใดหรือไม่ จากนั้นจะทำงานที่อาจารย์มอบหมายเท่าที่จะทำได้ ซึ่งบางครั้งส่งงานไม่ครบตามที่
อาจารย์กำหนด เนื่องจากไม่ได้เข้าชั้นเรียนเพื่อฟังการบรรยายและมอบหมายงานจากอาจารย์ด้วยตนเอง

นักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม โดยคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่ง ระบุดังนี้

“...ผมว่า ผมมีความเป็นส่วนตัวสูง ชอบทำอะไรเน้นความเป็นส่วนตัวนอกจากเรื่องเรียน ซึ่งผมชอบใช้ชีวิตส่วนตัวไปกับกิจกรรมต่างๆ เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ฝึกสร้างผลงานด้วยคอมพิวเตอร์ แต่ไม่จำเป็นต้องทำงานพิเศษหารายได้เพิ่มเติม กิจกรรมที่ผมชอบทำ ทำให้ผมใช้เวลาในช่วงเย็นและดึกมาก จนเข้านอนดึกและตื่นสาย หลายครั้งร่างกายไม่พร้อมในการเข้าเรียน และตัดสินใจขาดเรียนบ่อยๆ น่าจะขาดเรียนไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง แต่ก็ยังพยายามแก้ปัญหาด้วยการทำงานส่งอาจารย์ บางทีก็ถามเพื่อนเรื่องงานที่ต้องส่ง...”

(นักศึกษาคนที่ 2 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 2 ชอบใช้เวลาไปกับกิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัวเป็นหลัก เช่น การดูหนัง การฟังเพลง การเรียนรู้และฝึกฝนการสร้างงานทางคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ในระหว่างเรียน ไม่ต้องรับผิดชอบในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้จากผู้ปกครอง ด้วยเหตุนี้ เมื่อมุ่งกิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัวเป็นหลัก จึงทำให้นอนดึก ตื่นสาย และเข้าเรียนสาย หรือบางครั้งขาดเรียนหากร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีที่ตัดสินใจว่า “ขาดเรียน” จะแก้ปัญหาโดยการติดตามข้อมูลจากเพื่อนเกี่ยวกับการมอบหมายงานของอาจารย์และพยายามทำงานส่งอาจารย์เท่าที่จะสามารถจัดสรรเวลาได้

นักศึกษาคนที่ 3 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม โดยคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่ง ระบุดังนี้

“...ผมมีความจำเป็นต้องทำงานพิเศษเพิ่มเติม เพราะต้องการเงินมาใช้จ่ายในการเรียนและในการใช้ชีวิตแต่ละวัน งานพิเศษที่ผมทำ มีหลายงาน เลยต้องทำงานตอนเย็น บางวันกว่างานจะเสร็จก็ดึกมากแล้ว ทำให้ร่างกายนอนไม่พอ และเป็นสิ่งที่ทำให้ผมไปเรียนไม่ไหว ง่วงมากครับ เลยมีหลายครั้งที่ตัดสินใจขาดเรียน...ขาดเรียนแล้วไม่น่าจะต่ำกว่า 3 ครั้งครับ แต่ที่ผ่านมาได้พยายามถามเพื่อนเรื่องงานที่อาจารย์บอกให้ส่งครับ...”

(นักศึกษาคนที่ 3 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาคนที่ 3 (นามสมมติ) สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 3 มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้สำหรับความเป็นอยู่ของตนเองเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับดำรงชีวิต และสำหรับค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทำงานพิเศษด้านการออกแบบทางคอมพิวเตอร์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องใช้เวลาในการทำงานพิเศษในตอนเย็นถึงกลางคืนแล้วแต่ปริมาณงานที่ต้องทำ ซึ่งการทำงานพิเศษในเวลาดังกล่าวทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในวันรุ่งขึ้น ดังนั้น เมื่อมีวิชาเรียนช่วงเช้า จึงมีการเข้าชั้นเรียนในเวลาสายอยู่บ่อยครั้ง หรือบางครั้งหากร่างกายอ่อนล้าก็มักตัดสินใจ “ขาดเรียน” และ

ใช้การสอบถามเพื่อนเพื่อให้ทราบว่า อาจารย์บรรยายหัวข้อการเรียนรู้ใดบ้างและมอบหมายงานใด จากนั้น จะหาเวลาระหว่างวันทำงานที่อาจารย์มอบหมาย

นักศึกษาคนที่ 4 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม โดยคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่ง ระบุดังนี้

“...ผมมีรายได้ไม่ขาดมือ เลยไม่ต้องทำงานพิเศษหลังเลิกเรียน แต่ผมชอบใช้เวลาในการหาประสบการณ์ใหม่ๆ เช่น ท่องเที่ยว ฝึกฝนตัวเองในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งการหาประสบการณ์นี้ เป็นเวลาตอนเย็น บางวันก็ตั้งแต่เช้าจนเย็น หรือบางวันหามรุ่งหามค่ำ ทำให้นอนดึกตื่นสายหลายครั้งและขาดเรียน ผมว่า ผมขาดเรียนไปแล้วไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง แต่ผมพยายามรักษาสภาพให้มีสิทธิ์สอบเลยแก้ปัญหาด้วยการถามเพื่อนเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย...”

(นักศึกษาคนที่ 4 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาคนที่ 4 (นามสมมติ) สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 4 มีรายได้พอเพียงสำหรับการเรียนและการดำรงชีวิต อย่างไรก็ตาม นอกจากการเรียนตามหน้าที่ของตนแล้ว ยังชอบใช้เวลาเพื่อหาประสบการณ์ในการทำงานพิเศษ โดยเฉพาะการสร้างงานทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งถือว่าเป็นงานพิเศษที่มีรายได้ดีพอสมควร อย่างไรก็ตาม การค้นหาประสบการณ์ด้วยการทำงานพิเศษดังกล่าวนี้ มักใช้เวลาสร้างสรรค์งานในช่วงกลางคืนและ/หรือตลอดทั้งวัน ซึ่งบางครั้งทำให้ลืมตารางเรียนในบางวิชา ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เข้าเรียนสาย และขาดเรียนในบางครั้ง อย่างไรก็ตาม ตนเองยังพยายามจะแก้ปัญหาเรื่องการเรียนโดยการติดตามข้อมูลจากเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียนและงานที่อาจารย์มอบหมายงานเพื่อรักษาสภาพให้มีเวลาเรียนตามเกณฑ์ของการมีสิทธิ์สอบ

นักศึกษาคนที่ 5 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม โดยคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่ง ระบุดังนี้

“...ผมไม่ต้องทำงานพิเศษ มีหน้าที่เรียนอย่างเดียวครับ แต่ผมชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์ โดยเฉพาะเที่ยวไปถ่ายรูปไป แล้วยังทำงานในคอมพิวเตอร์เพื่อฝึกฝีมือไปเรื่อยๆ ทำให้เวลากับการหาประสบการณ์ในเรื่องที่ชอบเป็นเวลาต่อกันหลายวัน ทำงานหน้าคอมพิวเตอร์ก็ต่อเนื่องทั้งวัน ชีวิตแบบนี้ เลยทำให้หลายครั้งร่างกายต้องการเวลาพักผ่อนมากขึ้น ตื่นสายบ่อย และหลายครั้งทำให้ขาดเรียน ผมน่าจะขาดเรียนแล้วประมาณ 3 ครั้ง แต่ผมยังพยายามแก้ปัญหาการเรียนเพื่อให้สอบผ่านด้วยการติดตามงานที่อาจารย์มอบหมาย...”

(นักศึกษาคนที่ 5 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาคนที่ 5 (นามสมมติ) สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 5 ไม่มีปัญหาด้านรายได้สำหรับการเรียนและการดำรงชีวิต จึงไม่ต้องทำงานพิเศษ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาคนที่ 5 มีลักษณะ

นิสัยชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์เพื่อหาข้อมูลและภาพทิวทัศน์สวยงามสำหรับการถ่ายรูปและการสร้างสรรค์งานทางคอมพิวเตอร์ โดยการค้นหาประสบการณ์ดังกล่าว มักใช้เวลาท่องเที่ยวหลายวัน และมักใช้เวลาสร้างสรรค์งานตลอดทั้งวันรวมทั้งในช่วงกลางคืน จึงทำให้ต้องการเวลาพักผ่อนมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เข้าเรียนสาย และขาดเรียนในบางครั้ง โดยได้กำหนดวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง คือ ติดตามข้อมูลจากเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียนและงานที่อาจารย์มอบหมายงานเพื่อทำงานส่งอาจารย์ให้ทันเวลาและมีคะแนนมากพอที่จะสามารถสอบผ่านตามเกณฑ์

1.2 สาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคคนที่ 1 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 21 ปี สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง คือ การนอนดึกอันเนื่องมาจากการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้พิเศษซึ่งทำให้ต้องการเวลานอนพักผ่อนมากขึ้น และการมีความรู้สึกต่อต้านการเรียนในช่วงเช้าของวันรุ่งขึ้น รวมทั้งความเกียจคร้านในการเรียนทั้ง

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคคนที่ 2 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง คือ การมุงใช้เวลาไปกับกิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัวเป็นหลัก จึงทำให้นอนดึก ตื่นสาย และเข้าเรียนสาย หรือบางครั้งขาดเรียนหากร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอ

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคคนที่ 3 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง คือ การนอนดึกเนื่องจากต้องทำงานพิเศษในเวลายืนถึงกลางคืน จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในวันรุ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคคนที่ 4 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง คือ การนอนดึกเนื่องจากตนเองชอบใช้เวลาเพื่อหาประสบการณ์ในการทำงานพิเศษ ซึ่ง มักใช้เวลาสร้างสรรค์งานในช่วงกลางคืนและ/หรือตลอดทั้งวัน รวมทั้งการลืมหืมตาเรียนในบางวิชา

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคคนที่ 5 (นามสมมติ) (สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559) อายุ 20 ปี สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง คือ การใช้เวลาท่องเที่ยวต่อกันหลายวัน และใช้เวลาสร้างสรรค์งานจากข้อมูลที่ได้จากการท่องเที่ยวตลอดทั้งวันและในช่วงกลางคืน จึงทำให้เข้าเรียนสาย และขาดเรียนในบางครั้ง

บทสรุปสาเหตุที่ทำให้ตนเองมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง

จากผลการสัมภาษณ์ข้างต้น สรุปสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง ได้ดังนี้ คือ

1.2.1 การนอนดึก โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน มีพฤติกรรมนอนดึกที่ทำให้ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอและอ่อนล้า รวมทั้งสภาพจิตใจเกิดความรู้สึกไม่ต้องการเข้าเรียนในชั้นเรียนช่วงเวลาเช้า

และ/หรือช่วงเวลาอื่นๆ อันเป็นผลต่อเนื่องมาจากสภาพความไม่พร้อมทางร่างกาย จึงทำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลา และ/หรือ ขาดเรียน

1.2.2 นิสัยส่วนตัวที่ชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับตารางการเรียน โดย นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 1 คน จากทั้งหมด 5 คน ระบุว่า นิสัยส่วนตัวดังกล่าว เป็นสาเหตุอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลา และ/หรือ ขาดเรียน

จากสาเหตุ 2 ข้อข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า สาเหตุเหล่านั้น เป็นสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลที่เกิดจากตัวนักศึกษาเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาจากพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดังผลลัพธ์ที่ปรากฏในหัวข้อต่อไป

2. ผลจากการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงประยุกต์ใช้แนวคิดการจูงใจ และเลือกใช้ “ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ” ตามทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) และ “ผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการกระทำ” ตามแนวคิดของเอลเลียท และ โควิงตัน (Elliot, and Covington, 2001: 2) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาในรายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด ดังนี้

2.1.1 ผลจากการใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยเสริมแรงด้านลบ ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ “ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ” ได้แก่ วิธี “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกดดันนักศึกษากลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ” โดยจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายในระหว่างที่ผู้วิจัยใช้ปัจจัยเสริมแรงด้านลบระหว่างการเรียนในชั้นเรียนด้วยนั้น พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คน มีกริยาอาการที่นั่งเรียนด้วยอาการสงบและตั้งใจฟังคำบรรยายจากผู้วิจัย (ในฐานะอาจารย์ผู้สอน) มากขึ้น โดยเฉพาะช่วงการมอบหมายงาน นอกจากนี้ ในช่วงที่ผู้วิจัย (ในฐานะอาจารย์ผู้สอน) มอบหมายให้เข้ากลุ่มเพื่อนเพื่อให้ปรึกษากันในการวางแผนการทำงานกลุ่มในช่วงท้ายของการเรียนนั้น นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย แสดงพฤติกรรมที่ไม่พยายามหลบหนีหรือแอบเดินออกไปจากชั้นเรียน โดยนักศึกษากลุ่มเป้าหมายพยายามฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการแบ่งงานจนกระทั่งถึงช่วงหมดคาบเรียนในวิชาดังกล่าว

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มเป้าหมายในระหว่างที่ผู้วิจัยใช้ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ ผลสรุปจากการใช้ปัจจัยดังกล่าว มีดังนี้

นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 1 คนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 5 ตามนามสมมติ) มีความเข้าใจสาเหตุที่อาจารย์ผู้สอนต้องใช้วิธี “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย” เพื่อให้

นักศึกษาปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอมากขึ้น โดยเมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย พบว่า นักศึกษาทั้ง 4 คน มีความรับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น กล่าวคือ นักศึกษาทั้ง 3 จาก 5 คน เข้าเรียนทุกครั้งตามเวลาที่ตารางการเรียนการสอนกำหนดไว้ ส่วนนักศึกษาอีก 1 คน (นักศึกษาคนที่ 3 ตามนามสมมติ) มีการเข้าเรียนสายเพียง 1 ครั้ง ทั้งนี้ นักศึกษาทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วิธี “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย” ที่อาจารย์นำมาใช้นั้น ทำให้นักศึกษา “เสียดาย” คะแนนที่สามารถได้มาโดยไม่ยากนัก เพียงแค่เข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ ก็จะได้คะแนนดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากคะแนนอีกส่วนหนึ่งที่ต้องอ่านหนังสือและทำงานส่งอาจารย์ ซึ่งต้องใช้ความพยายามและมีความยากของการได้คะแนนที่ต่างกัน ดังนั้น จึงยอมลดเล็กลงความต้องการส่วนตัวลงและพยายามตื่นเร็วขึ้นเพื่อเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอตามที่อาจารย์กำหนด

อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย 1 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 2 ตามนามสมมติ) ยังไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอได้ โดยนักศึกษาคณะดังกล่าวระบุว่า ไม่สามารถปรับวินัยและลดความต้องการส่วนตัวของตนเองได้มากนัก โดยเฉพาะวินัยเรื่องการตื่นมาเร็วขึ้นจากเวลาที่เคยตื่น ด้วยเหตุนี้ จึงยังมีพฤติกรรมขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้งและเข้าเรียนในชั้นเรียนในเวลาสายกว่าที่อาจารย์กำหนด ทั้งนี้ ผู้วิจัย (ในฐานะอาจารย์ผู้สอน) ได้สัมภาษณ์นักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) เพิ่มเติมถึงสาเหตุที่นักศึกษาคณะนี้ยังไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอได้ โดยนักศึกษาคณะที่ 2 (นามสมมติ) ระบุว่า

“...ผมเคยชินกับการมีความเป็นส่วนตัวสูง ชอบทำอะไรตามใจ โดยเฉพาะเรื่องการทำกิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัว โดยเฉพาะการฝึกสร้างสรรคงานกราฟฟิคด้วยคอมพิวเตอร์ เพราะผมว่า มันเป็นที่ฐานที่นำไปสู่อาชีพของผมในอนาคต เรียกได้ว่า ผมทุ่มเทกับกิจกรรมนี้อย่างมากก็ว่าได้ และครอบครัวผมมีกิจการให้ผมสืบทอดอยู่แล้ว ผมไม่มีความเดือดร้อนเรื่องการทำงานทำ แต่ผมก็ไม่ได้หมายความว่า การเรียนเป็นสิ่งไม่จำเป็นต่อชีวิตผมนะ...ผมได้พยายามแก้ปัญหาด้วยการทำงานส่งอาจารย์แล้ว ส่วนความขยันเข้าเรียน ยังแพ้ความชอบส่วนตัว แต่ก็พยายามมากขึ้น...”

(นักศึกษาคณะที่ 2 [นามสมมติ], สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

จากคำให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมของนักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) ข้างต้น จะพบว่า สาเหตุที่นักศึกษาคณะนี้ยังไม่ปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างเสมอนั้น คือ การเลือกทำกิจกรรมตามความชอบของตนเองที่มั่นใจว่าจะเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่า การมีความรับผิดชอบในเรื่องเรียนซึ่งยังไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัวของนักศึกษาคณะนี้ รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในอาชีพการงานของตนเองในอนาคตที่มีกิจการของครอบครัวรองรับอยู่แล้วโดยไม่ต้องพึ่งพาวุฒิการศึกษาจากสถาบันการศึกษา

2.1.2 ผลจากการใช้ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก มีผลสรุปจากการใช้ปัจจัยดังกล่าว ดังนี้

1) **คะแนนจิตพิสัย** นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 3 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 1 คนที่ 4 และคนที่ 5 ตามนามสมมติ) ปรับพฤติกรรมและมีความรับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอ โดยเข้าเรียนในทุกครั้งของการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ครั้ง จึงได้คะแนนจิตพิสัย 8 จาก 10 คะแนน (คะแนนจิตพิสัย 10 คะแนน ประกอบด้วย คะแนนเข้าเรียนในชั้นเรียนทุกครั้งเท่ากับ 8 คะแนน และคะแนนแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนเท่ากับ 2 คะแนน

ส่วนนักศึกษาอีก 1 คน (นักศึกษาคนที่ 3 ตามนามสมมติ) ขาดเรียน 1 ครั้งจากการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ครั้ง จึงได้คะแนนจิตพิสัย 7 จาก 10 คะแนน (จากคะแนนจิตพิสัย 10 คะแนน หากการเข้าเรียนในชั้นเรียนทุกครั้งเท่ากับ 8 คะแนน ขาดเรียน 1 ครั้งเท่ากับ 7 คะแนน และขาดเรียน 2 ครั้งเท่ากับ 6 คะแนน โดยคะแนนการเข้าเรียนที่ได้จะนำมารวมกับคะแนนแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในชั้นเรียนที่มีคะแนนเต็มเท่ากับ 2 คะแนน)

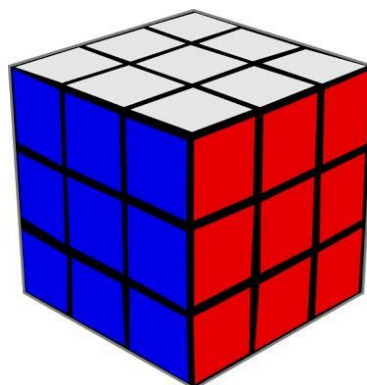
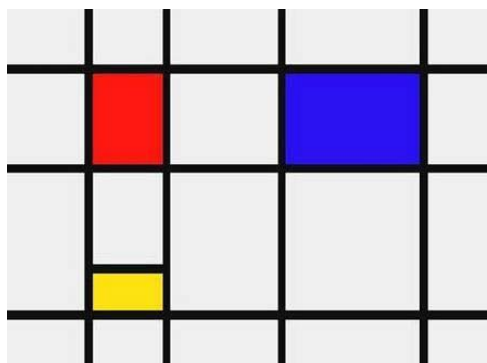
อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 1 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 2 ตามนามสมมติ) มีพฤติกรรมขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้งและเข้าเรียนในชั้นเรียนในเวลาสายกว่าที่อาจารย์กำหนด จึงได้คะแนนจิตพิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ได้คะแนน 5 จาก 10 คะแนน

2) **คะแนนการปฏิบัติงาน** นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 1 คนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 5 ตามนามสมมติ) ปรับพฤติกรรมและมีความรับผิดชอบการทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายจนเสร็จและส่งในเวลาที่กำหนดซึ่งสะท้อนความเข้าใจในงานที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียน โดยคะแนนการปฏิบัติงานของนักศึกษา 4 คนนี้ พิจารณาจากความรับผิดชอบต่องานและคุณภาพของงาน ดังนั้น นักศึกษาทั้ง 4 คนนี้ จึงได้คะแนนการปฏิบัติงาน 15 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่อาจารย์กำหนดไว้ (อย่างน้อย 13 คะแนน) จาก 20 คะแนน

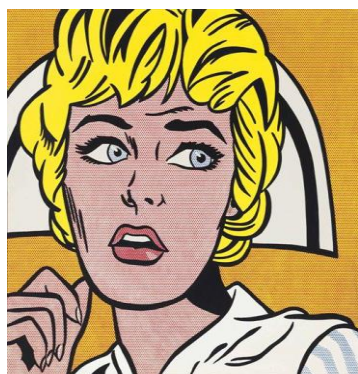
ส่วนนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 1 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 2 ตามนามสมมติ) ที่มีพฤติกรรมขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้งและเข้าเรียนในชั้นเรียนในเวลาสายกว่าที่อาจารย์กำหนดนั้น ยังไม่สามารถปรับพฤติกรรมในการทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายจนเสร็จและส่งในเวลาที่กำหนดได้ ประกอบกับเมื่อพิจารณาคุณภาพของงานส่งหลังเวลาที่อาจารย์กำหนด นักศึกษาคนนี้ จึงได้คะแนนการปฏิบัติงาน 12 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่อาจารย์กำหนดไว้ (ขั้นต่ำอย่างน้อย 13 คะแนน) จาก 20 คะแนน

ทั้งนี้ โจทย์ของงานกลุ่มที่อาจารย์มอบหมาย คือ ให้นักศึกษาใช้โทรศัพท์มือถือสืบค้นรูปภาพและข้อมูลของศิลปินทัศนศิลป์ทางเว็บไซต์ เพื่อนำมาศึกษาจุดเด่นของผลงาน แล้วนำไปพัฒนาเป็นงานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้เวลานักศึกษาปฏิบัติงานดังกล่าวในชั้นเรียนภายในเวลา 30 นาที แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบการออกแบบทางคอมพิวเตอร์ เมื่อนักศึกษาแต่ละกลุ่มสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบเสร็จแล้วพร้อม ให้ตัวแทนกลุ่มอธิบายจุดเด่นของผลงานศิลปะต้นแบบ และแนวคิดในการพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลงานของกลุ่ม โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งนักศึกษากลุ่มเป้าหมายแต่ละคนของงานวิจัยครั้งนี้จะถูกแยกเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มเพื่อช่วยกลุ่มในการสร้างผลงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่

อาจารย์กำหนด ผลงานของนักศึกษาทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้เป็นสมาชิกกลุ่มด้วยนั้น ปรากฏดังนี้

ภาพประกอบ 3 ผลงานของนักศึกษากลุ่มที่ 1 การออกแบบลวดลายของเล่น “คิวบิก” (ภาพด้านขวา) ที่พัฒนามาจากจุดเด่นของผลงานของศิลปินชื่อมอญเดรียน (Pieter Cornelis Mondrian) (ช่วงปี ค.ศ. 1872-1944)

ภาพประกอบ 4 ผลงานของนักศึกษากลุ่มที่ 2 การออกแบบลวดลายของลายผ้าสำหรับบุเก้าอี้ (ภาพด้านขวา) ที่พัฒนามาจากจุดเด่นของผลงานของศิลปินชื่อวอร์ฮอล (Andy Warhol) (ช่วงปี ค.ศ. 1928-1949)

ภาพประกอบ 5 ผลงานของนักศึกษากลุ่มที่ 3 การออกแบบลวดลายของเครื่องประดับ (ภาพด้านขวา) ที่พัฒนามาจากจุดเด่นของผลงานของศิลปินชื่อดา วินชี (Leonardo da Vinci) (ช่วงปี ค.ศ. 1452-1519)

ภาพประกอบ 6 ผลงานของนักศึกษากลุ่มที่ 4 การออกแบบลวดลายและรูปทรงของเก้าอี้โซฟา (ภาพด้านขวา) ที่พัฒนามาจากจุดเด่นของผลงานประติมากรรมโลหะของศิลปินในยุคเอนทราสกัน (Etruscan Sculpture) (ช่วงศตวรรษที่ 6-7 ก่อนคริสตกาล)

ภาพประกอบ 7 ผลงานของนักศึกษากลุ่มที่ 5 การออกแบบสีและรูปทรงของที่คั่นหนังสือ (ภาพด้านขวา) ที่พัฒนามาจากจุดเด่นของผลงานประติมากรรมของศิลปินในยุคศิลปะสมัยใหม่ (Modern Sculpture) (ช่วงศตวรรษ 1950)

3) **ผลการเรียนโดยรวม** นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 1 คนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 5 ตามนามสมมติ) ที่ปรับพฤติกรรมการเข้าเรียนสม่ำเสมอทั้งมีความรับผิดชอบในการทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายจนเสร็จและส่งในเวลาที่กำหนดนั้น มีผลการเรียนในระดับที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ (เกณฑ์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า เกรด C+ เป็นอย่างน้อย) กล่าวคือ นักศึกษาทั้ง 4 คน มีผลการเรียนเกรด B

ส่วนนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย 1 จาก 5 คน (นักศึกษาคนที่ 2 ตามนามสมมติ) ที่มีพฤติกรรมขาดเรียนมากกว่า 3 ครั้ง เข้าเรียนในชั้นเรียนในเวลาสายกว่าที่อาจารย์กำหนด และไม่สามารถปรับพฤติกรรมในการทำงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายจนเสร็จและส่งในเวลาที่กำหนดได้นั้น มีผลการเรียนในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (เกณฑ์ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า เกรด C+ เป็นอย่างน้อย) กล่าวคือนักศึกษาคนนี้ มีผลการเรียนเกรด C

บทสรุป

ผลลัพธ์จากการสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย โดยใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย) และปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (คะแนนจิตพิสัย คะแนนการปฏิบัติงาน และผลการเรียนโดยรวม) ประกอบกับการเพิ่มเวลาการสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียน นั้น สรุปผลได้ว่า การใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยทั้ง 2 ด้าน สามารถจูงใจให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าเรียนให้เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอมากขึ้นและนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอีก 1 จาก 5 คน ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าเรียนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้ จึงมีประเด็นที่ควรอภิปรายในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดังที่นำเสนอไว้ในบทที่ 4 แล้วนั้น ในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอภาพรวมของงานวิจัย สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ภาพรวมของงานวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

1.1.2 เพื่อสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาซึ่งลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 20 คน และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และมีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง ซึ่งหมายถึงการขาดเรียนตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง ตามเกณฑ์การเข้าเรียนที่กำหนดเวลาการเข้าเรียนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง โดยเมื่อคำนวณเป็นค่าร้อยละแล้ว จะเท่ากับเวลาการเข้าเรียนที่ต้องไม่ต่ำกว่า 12.8 ครั้ง หรือขาดเรียนได้ไม่เกิน 3.2 ครั้ง จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง แต่ในที่นี้ เพื่อให้การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายดำเนินการได้อย่างราบรื่น ผู้วิจัยจึงปิดเศษทศนิยมในส่วนของผลการคำนวณ “การขาดเรียนได้ไม่เกิน 3.2 ครั้ง” ตามเกณฑ์ และกำหนดให้คำว่า “พฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง” หมายถึง การขาดเรียนตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จากการเรียนทั้งหมด 16 ครั้ง จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1.3 เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย (1) แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ และ (2) แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเอกสารทั้ง 2 ส่วน ได้กำหนดหัวข้อแบ่งเป็นเนื้อหา 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและลักษณะการดำรงชีวิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART)

2. สรุปผลการศึกษา

2.1 ลักษณะพฤติกรรมและสาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2.1.1 ลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้ง

นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 3 จาก 5 คน มีลักษณะพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญกับการทำงานพิเศษซึ่งเป็นแหล่งที่มาของรายได้พิเศษเช่นกัน ส่วนนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอีก 2 จาก 5 คน มีลักษณะพฤติกรรมในการขอพบปะการสนทนาภายนอกห้องเรียนในลักษณะกิจกรรมต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว เป็นหลัก ซึ่งไม่ใช่กิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้พิเศษแต่ให้ความสำคัญเพราะมีความชื่นชอบและให้เวลากับกิจกรรมดังกล่าวมาก ทั้งนี้ พฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คนดังกล่าว ทำให้ต้องนอนดึกและส่งผลกระทบต่อการบริหารเวลาและวินัยในการเข้าเรียนในชั้นเรียนในวันรุ่งขึ้น ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการเข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลาและ/หรือการขาดเรียนบ่อยครั้ง

2.1.2 สาเหตุของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งในรายวิชา 321 `แนวคิดศิลปะ (CONCEPTUAL ART) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม สรุปได้ดังนี้คือ

(1) การนอนดึก โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน มีพฤติกรรมการนอนดึกที่ทำให้ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอและอ่อนล้า รวมทั้งสภาพจิตใจเกิดความรู้สึกไม่ต้องการเข้าเรียนในชั้นเรียนช่วงเวลาเช้าและ/หรือช่วงเวลาอื่นๆ อันเป็นผลต่อเนื่องมาจากสภาพความไม่พร้อมทางร่างกาย จึงทำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลาและ/หรือ ขาดเรียน

(2) นิยส่วนตัวที่ชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับตารางการเรียน โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2 คน จากทั้งหมด 5 คน ระบุว่า นิยส่วนตัวดังกล่าว เป็นสาเหตุอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลา และ/หรือ ขาดเรียน

จากสาเหตุ 2 ข้อข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า สาเหตุเหล่านั้น เป็นสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลที่เกิดจากตัวนักศึกษาเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาจากพฤติกรรมขาดเรียนบ่อยครั้งของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ดังผลลัพธ์ที่ปรากฏในหัวข้อต่อไป

2.2 ผลจากการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

ผลลัพธ์จากการสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการศึกษาอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย) และปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (คะแนนจิตพิสัย คะแนนการปฏิบัติงาน และผลการเรียนโดยรวม) ประกอบกับการเพิ่มเวลาการสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อให้คำปรึกษาด้านการ

เรียน นั้น สรุปผลได้ว่า การใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยทั้ง 2 ด้าน สามารถจูงใจให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าเรียนให้เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอมากขึ้นและนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอีก 1 จาก 5 คน ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าเรียนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้ จึงมีประเด็นที่ควรอภิปรายในลำดับต่อไป

3. การอภิปรายผล

3.1 จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า การใช้สิ่งจูงใจจากปัจจัยทั้ง 2 ด้าน สามารถจูงใจให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอมากขึ้นและนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้นนั้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดหลักของทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) ดังที่ เวส (West, 1997: 47 อ้างถึงใน สกนธ์ ภูงามดี, 2545: 15) กล่าวว่าไว้ว่า ทฤษฎีดังกล่าวมีแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะถูกเร้าให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากความต้องการขั้นใดขั้นหนึ่งจากความต้องการ 5 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐาน (เช่น ความกระหาย ความหิว ความมั่งงั่งเหงาหาวนอน ความต้องการทางเพศ) ชั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (เช่น ความปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บ ความปลอดภัยจากการถูกทำร้าย) ชั้นที่ 3 ความต้องการความรักและการยอมรับ (เช่น ความรักและการยอมรับจากครอบครัว จากเพื่อน จากคนรอบข้าง จากสังคม) ชั้นที่ 4 ความต้องการการยกย่อง ซึ่งรวมถึงความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น และชั้นที่ 5 ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการด้านความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังสูงสุดของชีวิต โดยผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 4 จาก 5 คนมีพฤติกรรมเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอมากขึ้นและนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้นนั้น สอดคล้องกับความต้องการขั้นที่ 4 ความต้องการการยกย่อง ซึ่งรวมถึงความภาคภูมิใจในตนเอง ตามทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory)

3.2 สิ่งจูงใจที่ผู้วิจัยนำมาใช้แก้ปัญหาจากพฤติกรรมไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษานักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ซึ่งประกอบด้วย 1) การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกดดันนักศึกษากลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ผลตอบแทน (คะแนนจิตพิสัยอย่างน้อย 6 จาก 10 คะแนน คะแนนการปฏิบัติงาน อย่างน้อย 13 จาก 20 คะแนน และหลักประกันผลการเรียนอย่างน้อยเกรด C+ หากทำตามทุกเงื่อนไข) และ 3) การปรับวิธีการสอนที่เพิ่มระยะเวลาการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้สอนแก่นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย นั้น เมื่อนำมาพิจารณาเทียบกับทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) จะพบว่า สิ่งจูงใจในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว โดย “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกดดันนักศึกษากลุ่มเป้าหมายให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ” สอดคล้องกับคำจำกัดความของคำว่าปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (Negative reinforces) ส่วนผลตอบแทน 3 ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับคำจำกัดความของคำว่าปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (Positive reinforces) ตามแนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51)

3.3 จากผลลัพธ์ของการใช้ “การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัยเพื่อกระตุ้นนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ให้ความมีความรับผิดชอบต่อนตนเองในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ” ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยเสริมแรงด้านลบตามแนวคิดของ สกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543: 51) นั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาวิน คอสกราฟ (Gavin Cosgrave. 2015 : 25) ผู้ช่วยจิตแพทย์และที่ปรึกษาด้านการวิจัยของหน่วยงานด้านการ อาชีวศึกษาแห่งภาคตะวันออกของประเทศไอร์แลนด์ (the Eastern Vocational Enterprises (EVE), Ireland) ที่ให้ ความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมและการจูงใจเยาวชนให้เปลี่ยนพฤติกรรมสู่การกระทำที่พึงประสงค์นั้น ไม่ใช่ต้องใช้ เพียงปัจจัยเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) เท่านั้น ทั้งนี้ เราสามารถปัจจัยเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) มาใช้ป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการแก้ปัญหา เกิดการฝ่าฝืนจากภาวะที่ไม่พึงประสงค์ได้ ดังเช่นผลการ ทดลองของคอสกราฟ (Gavin Cosgrave) กรณีของเด็กในงานวิจัยของตนเอง ชื่อจอห์น (นามสมมติ) ที่เคยวิตกกังวล เรื่องความร้อนของภาชนะอุ่นอาหารที่อาจทำให้ตนเองมือพอง แต่เมื่อจอห์นได้พยายามฝึกฝนการอุ่นอาหารเองด้วย ไมโครเวฟโดยสวมถุงมือผ้า จึงค้นพบว่า การใช้ความพยายามดังกล่าวทำให้ตนเองได้รับประทานอาหารอร่อยพร้อมมี ความปลอดภัยไม่ได้รับความเจ็บปวดจากความร้อนของภาชนะอีกแล้ว โดยเงื่อนไขของคอสกราฟ (Gavin Cosgrave) ถือว่าเป็นการนำปัจจัยเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) มาเป็น “สิ่งจูงใจ เพื่อให้จอห์นได้รับประทาน อาหารอร่อยตามที่ปรารถนาควบคู่กับความสามารถในการผ่านพ้นสภาพการวิตกกังวลเรื่องมือพองจากความร้อนได้ใน เวลาเดียวกัน

3.4 จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า มีนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย 1 จาก 5 คน ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเข้าเรียนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของอาจารย์ผู้สอนแม้จะใช้สิ่งจูงใจแล้วก็ตามนั้น ผลการศึกษาวิจัย ดังกล่าวนี เป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า นักศึกษาคนดังกล่าว มีความต้องการในขั้นใด และสามารถนำผลการวิเคราะห์ ความต้องการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักศึกษาคนนี้ได้อย่างไรบ้าง ทั้งนี้ อาจนำทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) ซึ่งประกอบด้วยความต้องการ ของมนุษย์ 5 ชั้น มาพิจารณาอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากคำให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมของนักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) ที่พบว่า สาเหตุที่นักศึกษาคนนี้ยังไม่ปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ นั้น คือ การเลือกทำ กิจกรรมตามความชอบของตนเองที่มั่นใจว่าจะเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่าการมีความ รับผิดชอบในเรื่องเรียนซึ่งยังไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นความชอบส่วนตัวของนักศึกษาคนนี้ รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในอาชีพ การงานของตนเองในอนาคตที่มีกิจการของครอบครัวรองรับอยู่แล้วโดยไม่ต้องพึ่งพาวุฒิการศึกษาจากสถาบันการศึกษา จาก สาเหตุที่ค้นพบดังกล่าวนี้ เมื่อนำทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) มา ประกอบการพิจารณา จะพบว่า นักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) ที่กล่าวถึงนี้ มีปัจจัยเสริมแรงส่วนหนึ่ง คือ การมีอาชีพ การงานในอนาคตรองรับไว้อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการขั้นที่ 5 (ความต้องการด้านความสำเร็จในหน้าที่การ งาน หรือการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังสูงสุดของชีวิต) ตามทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory)

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่า นิสัยส่วนตัวของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2 คน จากทั้งหมด 5 คน ระบุว่า ชอบท่องเที่ยวหาประสบการณ์ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับตารางการเรียน โดยนิสัยส่วนตัวดังกล่าว เป็นสาเหตุอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนไม่ตรงเวลา และ/หรือ ขาดเรียนนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะต่างๆ ควรร่วมกันกำหนดโครงการฝึกอบรมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ชีวิตที่ผสมผสานระหว่างกิจกรรมบันเทิงพร้อมกับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความสำเร็จทางการศึกษาของตนเอง ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นช่องทางในการปลูกฝังแนวทางการพัฒนาตนเองโดยเป็นไปด้วยความสมัครใจไม่บังคับพร้อมสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินที่สนองต่อความต้องการของนักศึกษาที่เป็นประชากรในกลุ่มวัยรุ่น

4.1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่า นักศึกษาคนที่ 2 (นามสมมติ) ยังไม่ปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากต้องการเลือกทำกิจกรรมตามความชอบของตนเองที่มั่นใจว่าจะเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่าการมีความรับผิดชอบในเรื่องเรียนรวมทั้งเชื่อมั่นในอาชีพการงานของตนเองในอนาคตที่มีกิจการของครอบครัวรอรับอยู่แล้วโดยไม่ต้องพึ่งพาอุดมศึกษาจากสถาบันการศึกษานั้น ผลการศึกษาในส่วนดังกล่าวนี้ เป็นประเด็นที่น่าสนใจ และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะต่างๆ ควรร่วมกันกำหนดโครงการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาโดยจัดโครงการร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองที่มุ่งฝึกอบรมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อป้องกันความเสี่ยงในอนาคตที่อาจเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด เช่น การชะลอตัวของกิจการของครอบครัวตามวิกฤติเศรษฐกิจที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในทุกระดับรวมทั้งครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินที่ดีก็ตาม ซึ่งหากนักศึกษาตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและได้รับวุฒิทางการศึกษาโดยสมบูรณ์ ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างโอกาสให้นักศึกษามีช่องทางการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตท่ามกลางวิกฤติการณ์ต่างๆ ในอนาคตได้

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรสนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาจากพฤติกรรมของนักศึกษาที่ไม่เข้าเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีอื่น ๆ นอกเหนือจากทฤษฎีการจูงใจ ซึ่งอาจนำทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierarchy Theory) มาประยุกต์ใช้ เพื่อการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมในเชิงลึกที่นำไปสู่การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากวิธีการจูงใจ ต่อไป

4.2.2 ควรสนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาต้นแบบพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในด้านพฤติกรรมทางการเรียน เพื่อให้นักศึกษาที่มีปัญหาในเรื่องวินัยทางการเรียน ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการปรับพฤติกรรมการเรียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. 2547. รายงานการสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและ เยาวชน ปี พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. 2556. รายงานปัญหาการเรียนการสอนของไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กนกวรรณ รุ่งอดุลพิศาล. 2554. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมาเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาการจัดการ และพฤติกรรมองค์การ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้าน ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2552). “การถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนแบบบูรณาการ: เทคนิคการสร้างแรงจูงใจใฝ่ เรียนรู้” เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการ และอาจารย์ผู้สอนศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี การศึกษา 2551. วันที่ 18-19 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องสัมมนาอุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี.
- คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา. 2535. จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง
- จารุทัศน์ สันตสิริสมบุรณ์. 2555. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษากระบวนวิชา ENV 3301 มลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุมภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราภา เต็งไตรรัตน์. 2543. จิตวิทยาทั่วไป. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2525. “ความต้องการทางการศึกษา โอกาสและการเลือก” วารสารการศึกษาแห่งชาติ 16(2), 11-17.
- นียบพรรณ วรณศิริ. 2540. มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นุชนาฏ วรยศศรี. 2544. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประณต คำฉิม. 2549. **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจน์ สะเพียรชัย. 2526. "การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน". **วารสารการศึกษาแห่งชาติ** 17(2), 7-35.
- พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช. 2547. **ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงทอง ป่องภัย. 2540. **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น**. ปัตตานี : ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. 2544. **วิจัยในชั้นเรียน : หลักการสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ ฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นต์.
- วิชฌุ เครื่องงาม. 2558. "ปัญหาการศึกษาไทย", **จันทร์สนุกศุกร์สนาน_วิชฌุ_เครื่องงาม**. (ฐานข้อมูลออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://www.dailynews.co.th/article/211489>.
- วินัย เพชรช่วย. 2552. **การจูงใจในการทำงาน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2558. จาก <http://www.geocities.com/vinaip/knowledge/wmotive01.htm>.
- เวส. วี. ดับบลิว. 1997. "The importance of human needs during peacetime, retrospective peacetime, and the Persian Gulf War". **International Journal of Stress Management**. 4 (1): 47. อ้างถึงใน สกนธ์ ภู่งามดี. 2545. **จิตวิทยากับการออกแบบ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วาดศิลป์.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2557. **รายงานปัญหาการศึกษาไทย (สวนดุสิตโพล)**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมบัติ กาญจนารักษ์พงศ์. 2547. **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครุต้นแบบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : การสอนแบบสรรค์สร้างความรู้**. กรุงเทพฯ : กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) สำนักงานয়รัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา [ส.ก.อ.]. 2556. **สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด**. (ฐานข้อมูลออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558. จาก <http://www.mua.go.th/university.html>
- สุวิมล ตีรกานันท์. 2543. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรภิก คำวงศ์ปิ่น. (2555). **พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 52-207 บัญชีเบื้องต้นในภาคการศึกษาที่2/2554**. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่.

- อรพิน ศิริสัมพันธ์. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Cosgrave, Gavin. 2015. "Who's Behind Educate Autism?". . Retrieved January 5, 2016, from <http://www.educateautism.com/about-us.html>.
- Elliot, Andrew J; Covington, Martin. "Approach and Avoidance Motivation". **Educational Psychology Review** 13 (2001): 2.
- Fjortoft, Nancy. (2005). "Students' Motivations for Class Attendance" **American Journal of Pharmaceutical Education**. 69 (1) Article 15.
- Perumal, Dhayaneethie. (2009). "Motivation Theories and Implications for Teaching and Learning in the Biosciences". **Investigations in university teaching and learning**. vol. 5 (2) spring 2009.
- Schiffman, Leon G. and Kanuk Leslie Lazar . 1991. **Consumer Behavior**. 4 th. ed. New Jersey : Englewood Cliffs.
- Skinner, B. F. 1972. **Beyond freedom and dignity**. New York: Vintage Books. อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์. 2543. **จิตวิทยาทั่วไป**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Slavin, R.E. 1985. **Cooperative Learning Theory, Research and Praticce**. 2 nd ed. Massachusetts : A Simon & Schuster Company.
- Spector, P.E. 2008. **Industrial and Organizational Behavior** (5th ed.). Wiley: Hoboken, NJ.
- Sullivan and Sequeira. 1996. "Homework Tips for Teacher". Retrieved January 5, 2016, from www.bigchalk.com.
- Walter B. Kolesnik. 1978. **Motivation : understanding and influencing human behavior**. Boston : Allyn and Bacon.
- Woolfolk A. 1995. **Educational Psychology**, 6th edition. USA: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา

รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย

ศึกษาข้อมูลโดย รองศาสตราจารย์ ดร.สกันธ์ ภู่งามดี

อาจารย์ประจำสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย

1. ข้อมูลภาพรวม

เป็นนักศึกษาชั้นปี.....อายุ.....สาขา.....

คณะ.....

2. ข้อมูลลักษณะการดำรงชีวิตและสาเหตุของพฤติกรรมไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอในรายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2.1 หน้าที่หลักของนักศึกษา ณ เวลาปัจจุบัน

ตัวอย่างคำตอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

- เรียนหนังสืออย่างเดียว เรียนหนังสือและต้องทำงานหารายได้เลี้ยงตนเองในเวลาเดียวกัน
- เรียนหนังสือและต้องช่วยผู้ปกครองทำงานในเวลาเดียวกัน

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

2.2 สภาพความเป็นอยู่และรายได้สำหรับการดำรงชีวิตและการเรียน

ตัวอย่างคำตอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

- สภาพความเป็นอยู่สุขสบายมีเงินใช้จ่ายในการดำรงชีวิตและการเรียนอย่างเพียงพอ
- สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างขัดสนเป็นข้อจำกัดในการดำรงชีวิตและการเรียน

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอตามตารางการเรียนและตามที่อาจารย์กำหนด

ตัวอย่างคำตอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

- การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอมีประโยชน์ต่อการเรียน ผลการเรียนและการทำงานในอนาคต
- การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่มีประโยชน์ต่อการเรียน และไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานในอนาคต

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

2.4 ปัจจัยใดที่ทำให้ท่านเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่างคำตอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

- ความสบายใจที่สามารถปรับตัวเข้ากับนิสัยของเพื่อนในชั้นเรียนได้

- การได้อยู่ในกลุ่มเดียวกับเพื่อนสนิท
- ความท้าทายและน่าสนใจของงานตามที่อาจารย์มอบหมาย
- ความน่าสนใจของบทเรียนในชั้นเรียน
- อื่นๆ โปรดระบุ

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

2.5 ปัจจัยใดที่ทำให้ท่านไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่างคำตอบเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์

- ความคับข้องใจที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับนิสัยของเพื่อนในกลุ่มได้
- การไม่ได้อยู่ในกลุ่มเดียวกับเพื่อนสนิท
- งานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมายไม่น่าสนใจ
- บทเรียนในชั้นเรียนไม่น่าสนใจ
- ต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้
- อื่นๆ โปรดระบุ

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

3. ในชีวิตจริงของนักศึกษา นักศึกษาคิดว่าข้อใดต่อไปนี้ เป็นสาเหตุ 3 อันดับแรกที่ทำให้นักศึกษา**ไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ** โดยใส่หมายเลขแสดงลำดับความสำคัญของสาเหตุ (หมายเลข- 1 หมายถึง สาเหตุอันดับแรก ลำดับไปจนถึงหมายเลข 10 หมายถึง สาเหตุอันดับสุดท้าย)

ข้อที่	ใส่หมายเลขแสดงลำดับความสำคัญ
บทเรียนในแต่ละครั้งยาก ทำให้ไม่มีแรงบันดาลใจในการเข้าเรียน	
บทเรียนในแต่ละครั้งยาก ทำให้ตึงเครียดในการเข้าเรียน	
การทำงานกลุ่มและงานเดี่ยวทำให้เกิดความคับข้องใจที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับนิสัยของเพื่อนคนอื่นๆ ในกลุ่มได้	
งานกลุ่มและงานเดี่ยวที่อาจารย์มอบหมายไม่น่าสนใจ	
ต้องทำงานหารายได้ควบคู่กับการเรียน จึงมีเวลาเหลือน้อยในการเข้าเรียน	
ไม่มีคนคอยให้คำปรึกษา	
ขอใช้เวลาในการหาประสบการณ์อื่นๆ นอกเหนือจากการเรียน	
ต้องเตรียมตัวสอบเก็บคะแนนวิชาอื่น	
อื่นๆ เขียนระบุเพิ่มเติม.....	

บันทึกผลการสัมภาษณ์.....

ภาคผนวก ข.

แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

ผลลัพธ์จากการใช้สิ่งจูงใจ

ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษา

รายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย

ศึกษาข้อมูลโดย รองศาสตราจารย์ ดร.สกันธ์ ภู่งามดี

อาจารย์ประจำสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย

1. ข้อมูลภาพรวม

เป็นนักศึกษาชั้นปี.....อายุ.....สาขา.....

คณะ.....

สถานที่สังเกตการณ์.....

2. ผลการใช้ “การใช้สิ่งจูงใจ” เพื่อปรับพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายให้เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.1 ผลการปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นด้วยการใช้วิธี

“ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย)”

บันทึกผลการสังเกตการณ์.....

.....

2.2 ผลการปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นด้วยการใช้

“ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (คะแนนจิตพิสัย คะแนนการปฏิบัติงาน ผลการเรียนโดยรวม การเพิ่มเวลา การสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียน)”

บันทึกผลการสังเกตการณ์.....

.....

2.3 สรุปผลการปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นด้วยการใช้

“ปัจจัยเสริมแรงด้านลบ (การควบคุมด้วยการตัดคะแนนจิตพิสัย)”

บันทึกผลการสังเกตการณ์.....

.....

2.4 สรุปผลการปรับพฤติกรรมให้รับผิดชอบในการเข้าเรียนในชั้นเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นด้วยการใช้

“ปัจจัยเสริมแรงด้านบวก (คะแนนจิตพิสัย คะแนนการปฏิบัติงาน ผลการเรียนโดยรวม การเพิ่มเวลา การสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียน)”

บันทึกผลการสังเกตการณ์.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	รองศาสตราจารย์ ดร. สกนธ์ ภู่งามดี
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	หมู่บ้านวิสด้าวิลล์ เลขที่ 55/274 หมู่ 9 ถนนลำลูกกา คลอง 3 (เลียบบคลอง) ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150 โทร. 02-1931720 มือถือ 085-0998651
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สาขาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2527-2530	กศ.บ. เอกศิลปศึกษา จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน
พ.ศ. 2540-2542	ศป.ม. สาขาทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่ จาก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2551-2553	ปร.ด. สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ จาก สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผลงานด้านการวิจัย	
	<ul style="list-style-type: none"> ● 2559, “วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษารายวิชา DGA321 แนวคิดศิลปะ สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย”(ปีการศึกษา 2558) ● 2558, “โครงการวิจัยองค์ความรู้ เรื่อง การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริก ยूनพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ● 2558, “วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง การส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มของนักศึกษา สาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ในรายวิชา DGA 351 ศิลปะร่วมสมัย (CONTEMPORARY ART)”(ปีการศึกษา 2558) ● 2558, “วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง การแก้ปัญหาการไม่ส่งงานของนักศึกษาสาขาวิชาดิจิทัลอาร์ตส์ คณะดิจิทัลมีเดีย ในรายวิชา DGA 352 ศิลปะนิยม (ART APPRECIATION)”(ปีการศึกษา 2557) ● 2556, “การศึกษางานจิตรกรรมฝาผนังวัดอรุณราชวราราม กรุงเทพมหานคร”

- 2555, “การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และบทบาทของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน วัดอรุณราชวราราม กรุงเทพมหานคร”
- 2555, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์เพื่อรณรงค์ต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”
- 2551, “การประเมินความสามารถในการสื่อสารของป้ายโฆษณา และป้ายประกาศของกรมการขนส่งทางบก บนทางหลวงแผ่นดินสายหลัก”
- 2550, “การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์เพื่อรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน : กรณีศึกษา กลุ่มเยาวชนในมหาวิทยาลัยเขตภาคตะวันออกเฉียงของไทย”
- 2550, “การศึกษากระบวนการระบายสีในงานจิตรกรรมของกุस्ताฟ คลิมท์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1862-1918 และ ฟรานซิส เบคอน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1909-1992”
- 2548, “การศึกษากระบวนการระบายสีในงานภาพประกอบเรื่องของรองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2546”